

Jaana Suontaka

TERVEYDEN EDISTÄMINEN TEATTERIN KEINAIN
- AJATUKSIA HERÄTTÄVÄ NÄYTELMÄ

Hoitotyön koulutusohjelma
Terveystyön suuntautumisvaihtoehto
2013

TERVEYDEN EDISTÄMINEN TEATTERIN KEINAIN – AJATUKSIA HERÄTTÄVÄ NÄYTELMÄ

Suontaka, Jaana
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan koulutusohjelma
Tammikuu 2013
Ohjaaja: Salminen, Eeva-Maija
Sivumäärä: 33
Liitteitä: 5

Asiasanat: terveyden edistäminen, pedagoginen draama, alkoholi, vanhemmat

---

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä näytelmä, jonka tavoitteena oli toimia ajatusten herättelijänä. Herättelimme nuorten ja heidän vanhempiansa ajatuksia alkoholiin liittyvistä asenteista ja valinnoista näytelmän ja pohdintalomakkeen avulla. Opinnäytetyö toteutettiin Eurajoen yhteiskoululle moniammatillisena yhteistyönä sosionimiopiskelijan kanssa.

Projektin teoriaosuudessa käsiteltiin terveyden edistämistä ja sen menetelmiä, joista eniten draamaa. Draama terveyden edistämässä on oppimista tekemisen ja teatterin keinoin. Teoriaosuudessa käsiteltiin myös nuorten alkoholinkäyttöä ja nuorten ja heidän vanhempiansa ajatuksia nuorten alkoholinkäytöstä sekä vanhempien alkoholinkäytön vaikutuksia nuoriin. Nuorille alkoholi on osa aikuiseksi kasvamista ja sen runsas käyttö on ollut jo pitkään suuri ongelma. Emme saisi kuitenkaan jäädä miettimään vain nuorten käyttämän alkoholin määrää, vaan nuoria ajatellessa tulisi pohtia myös aikuisten alkoholinkäyttöä ja sen negatiivisia vaikutuksia nuoriin.

Teatteria harrastaneina halusimme työparini kanssa toteuttaa terveyden edistämistä ja päihdevalistusta omalla tavallamme. Suomalaisten runsas alkoholin käyttö on suuri ongelma ja terveysriski, mikä sai meidät kiinnostumaan päihdeaineista juuri alkoholista. Huoli nuorista sai meidät valitsemaan kohderyhmäksemme nuoret ja heidän vanhempansa.

Vanhempien osallistuminen oli niukkaa, mutta vastauksia saatiin silti. Niiden mukaan näytelmä toimi ajatusten herättelijänä ja vanhemmat kokivat ajatusten herättelämisen tärkeänä asiana. He eivät kokeneet näytelmää turhana vaan sitä voisi jatkosakin käyttää työvälineenä.

HEALTH PROMOTION THROUGH THEATRE – THOUHGT-PROVOKING DRAMA

Suontaka, Jaana

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in social and health care

January 2013

Supervisor: Salminen, Eeva-Maija

Number of pages: 33

Appendices: 5

Keywords: health promotion, drama pedagogy, alcohol, parents

The aim of the thesis was to make the play, which was intended to invite reflection. We invited reflection on all young people's and their parents' thoughts of alcohol-related attitudes and choices. For thoughts we developed a questionnaire. The thesis was carried out in junior high school in Eurajoki as multi-professional collaboration with the student on social services.

In the theory part of the project it was dealt with health promotion. One of the methods, drama pedagogy, is more focused on. Drama in health promotion is learning by doing and by theater. The theoretical part also covered the use of alcohol among young people and young people's and their parents' thought on alcohol consumption of young people. It also concerned effects of parents' use of alcohol on young people. For young people alcohol is a part of growing up and its extensive use has been a major problem for a long time. We should not only think how much young people drink alcohol. When we think of young people we should also consider alcohol consumption of adults and its negative impact on young people.

My partner and I have liked theater so we wanted to carry out health promotion and drug education in our own way. Finnish heavy consumption of alcohol is a major problem and a health risk, which got us interested in it. Concerns about young people made us to choose young people and their parents as our target group.

Parental involvement was limited, but we still got some responses. According to them, the play had invited reflection and the parents felt that the wake-up-calling is important. They did not feel the play to be redundant and it could continue to be used as a tool.

SISÄLLYS

1	PROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT	5
2	PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET	6
3	PROJEKTIN TEOREETTISET TAUSTAT	7
3.1	Terveysten edistäminen	7
3.1.1	Terveysten edistämisen menetelmiä	9
3.1.2	Draama ja pedagoginen draama terveyden edistämisen menetelminä.....	10
3.1.3	Roolit pedagogisessa draamassa	12
3.1.4	Draaman kuvitteellinen todellisuus	13
3.2	Nuorten alkoholin käyttö	14
3.2.1	Nuorten alkoholin käyttöön vaikuttaminen.....	15
3.2.2	Nuorten alkoholin käyttö ja valistaminen	17
3.3	Vanhempien ja nuorten ajatuksia nuorten alkoholinkäytöstä	18
4	PROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	19
4.1	Projektin aikataulu	19
4.2	Projektin aloitus	20
4.3	Projektin tuotos	21
4.3.1	Näyttelijöiden hankinta	24
4.3.2	Näytelmäharjoitukset	25
4.3.3	Resurssit ja yhteistyö.....	25
4.4	Projektin lopetus	27
4.5	Uudet projektit ja tutkimukset	28
5	PROJEKTIN ARVIOINTI	28
5.1	Projektin onnistuminen kokonaisuudessaan	28
5.2	Näytelmän onnistuminen	29
5.3	Oma oppiminen projektista.....	31
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	

1 PROJEKTIN LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyö käsittelee pedagogista draamaa, jota hyödynnetään valistuksessa. Se on tehty yhdessä sosionomiopiskelijan kanssa ja pohjautuu Valintojen putki – projektiin. Valintojen putki on Helsingissä 2001 toteutettu elämyksellinen päihdekasvatustapahtuma. Hanke sai positiivista palautetta ja sitä lähti kehittämään moniammatillinen työryhmä. Hankkeen tavoitteena on ”tarjota työkaluja päihdekysymysten käsittelyyn niin oppilaille, koulujen ammattilaisille kuin vanhemmillekin”. (Ehkäpän www-sivut. 2007.)

Valintojen putkessa oppilaille kerrotaan aluksi tarina, joka toimii myöhemmin käytävien keskusteluiden pohjana. Tarinan jälkeen nuoret jaetaan ryhmiin, joissa he vastaavat tarinassa esiin tulleisiin nuorten kysymyksiin. Valintojen putkessa nuoret kulkevat ahtaita ja hämääviä käytäviä pitkin huoneisiin, joissa nuoret keskusteleval ohjaajien kanssa päihteisiin liittyvistä valinnoista. (Ehkäpän www-sivut 2007.)

Opinnäytetyön idea lähti sosionomiopiskelijalta, joka oli huolissaan nuorten alkoholin käytöstä. Hän halusi tehdä projektityön, johon kuuluisi näytelmä. Työmäärä olisi ollut yhdelle opiskelijalle liian suuri, joten hän pyysi minua mukaan. Itse olin myös ajatellut toteuttavani opinnäytetyöni projektina. Toiminnallisena ihmisenä, teatteria harrastaneena ja näyttelemisestä kiinnostuneena innostuin ehdotuksesta kovasti. Yhteisenä huolenamme on nuorten runsas alkoholin käyttö ja kotona järjestettävien juhlien suuri määrä. Näihin asioihin halusimme opinnäytetöillämme vaikuttaa. Teimme projektiosuuden yhdessä ja teoriaosuudet ovat osittain yhteneväiset.

Käsitteellä nuori tarkoitan 7. – 8.-luokkalaisia nuoria ja käyttäessäni sanaa vanhemmat tarkoitan näiden nuorten vanhempia. Näytelmän avulla halusimme herättää 7. – 8.-luokkalaisten ja heidän vanhempiansa ajatuksia nuorten alkoholin käytöstä. Heille esitettiin minun ja työparini käsikirjoittama pieni näytelmä (LIITE 1), jossa kuvataan pieni hetki ”tavallisen” nuoren elämää. Näytelmässä nuoret joutuvat tekemään alkoholin suhteen valintoja, jotka johtavat tiettyihin seurauksiin. Kohtausten välissä nuoret ja heidän vanhempansa vastasivat pohdintalomakkeen (LIITE 2) kysymyksiin. Minä olin tehnyt pohdintalomakkeen vanhemmille (LIITE 2) ja työparini nuorille.

Lomakkeiden kysymykset pohjautuivat näytelmän tapahtumiin. Tarkoituksena oli, että nuoret ja heidän vanhempansa peilaavat näytelmän tapahtumia omaan elämäänsä ja vastaavat kysymyksiin, miten he omassa elämässään toimisivat näytelmän tilanteissa. Tässä työssä käsittelen vanhempien ajatuksia nuorten alkoholin käytöstä ja työparini käsittelee omassa työssään nuorten ajatuksia. Projekti on toteutettu Eurajoen yhteiskoululle.

2 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Projektin tarkoitus on tuottaa ajatuksia herättävä näytelmä. Tarkoituksenamme on tuottaa mahdollisimman todentuntuinen näytelmä, joka käsittelee ”tavallisen” nuoren elämää ja hänen kohtaamiaan valintoja. Tarkoituksena ei ole kartoittaa, mitä vanhemmat ajattelevat, vaan yritän saada nuorten vanhemmat miettimään omia asenteitaan ja valintojaan. Näytelmä antaa katsojalle eräänlaisen mallin toimia kyseisessä tilanteessa, mutta tarkoituksenamme on saada katsoja peilaamaan tilannetta omaan elämäänsä ja vastaamaan omien valintojensa kautta pohdintalomakkeen kysymyksiin. Koululle näytelmä jää valmiiksi valistusmalliksi, jota he voivat halutessaan käyttää uudelleen, syventää tai muokata.

Opinnäytetyöni tavoitteena on herättää vanhempien ajatuksia nuorten alkoholin käytöstä. Draaman avulla yritän herättää nuorten vanhemmat ajattelemaan omaa suhtautumistaan nuorten alkoholin käyttöön ja miettivän sekä omia asenteitaan että omaa käyttäytymistään edistävänä tai rajoittavana tekijänä nuorten alkoholin käytössä. Toivomme, että jokainen katsoja on miettinyt kysymyksiä ja peilannut draaman tilannetta omaan elämäänsä sekä saavamme todenmukaisia vastauksia tosielämän tilanteista ja niihin liittyvistä päätöksistä. Kysymykset ovat laadullisia, avoimia kysymyksiä.

3 PROJEKTIN TEOREETTISET TAUSTAT

3.1 Terveyden edistäminen

Kansanterveyslaki määrittelee kansanterveystyön tarkoittavan ”yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuvaa terveyden edistämistä, sairauksien ja tapaturmien ehkäisy mukaan lukien, sekä yksilön sairaanhoitoa” (Kansanterveyslaki 66/1972, § 1). Kunta vastaa terveyden edistämisestä ja sen on järjestettävä terveyden edistämiseksi puitteet. Sen on määriteltävä terveyden edistämisen tavoitteet ja toteutettava ne sekä raportoitava niistä. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010, § 12.)

Terveyden edistämisessä ihmisen elämää tarkastellaan kokonaisuutena. Siinä korostetaan oma-aloitteisen toiminnan tukemista ja ylläpidetään, hallitaan sekä parannetaan terveyttä. Asiakkaan omaa osallistumista ja voimavarojen käyttöä tuetaan ja edistetään terveydenedistämistyössä. (Haarala, Honkanen, Mellin & Tervaskanto-Mäentausta 2008, 51–52.)

Terveydenedistämistyötä tehdään monella eri tasolla, joita ovat yksilö, perhe, ryhmä, yhteisö ja väestö sekä yhteiskunnan eri osa-alueet. Terveyttä edistävä toiminta voidaan myös jaotella eri tasoille. Nämä viisi tasoa ovat terveyttä edistävän yhteiskuntapolitiikan kehittäminen, terveellisen ympäristön aikaansaaminen, yhteisöjen toiminnan tehostaminen, henkilökohtaisten taitojen kehittäminen ja terveyspalvelujen uudistaminen. (Haarala ym. 2008, 55–56.)

Terveyden edistäminen on ohjaamista, neuvomista ja opettamista. Jotta terveyden edistämistä voidaan tehdä, on oltava tietoa kohderyhmästä, heidän toimintatavoistaan, voimavaroistaan, elämäntilanteista ja ympäristöstä. Siihen vaaditaan tietoa myös erilaisista menetelmistä, jolla terveyden edistäminen on mahdollista. (Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen www-sivut.)

Terveyden edistämisen lähtökohtana ovat valinnat, joita teemme arjessamme ja sillä pyritään antamaan vaihtoehtoja elämämme eri tilanteisiin. Yksi terveyden edistämisen menetelmä on terveystieteiden kasvatusta. (Vertio 1998.) Terveyden edistämällä pyritään

parantamaan ihmisten mahdollisuuksia huolehtia omasta terveydestään (Vertio 2003, 29).

Terveyden edistäminen voidaan jakaa promootioon ja preventioon. Terveyden edistäminen on promootion näkökulmasta terveyttä suojaavien sisäisten ja ulkoisten tekijöiden vahvistamista ja ylläpitämistä. Promootiota voidaan tarkastella sekä yksilön, yhteisön että väestön näkökulmasta ja se tarkoittaa selviytymisen tukemista sekä mahdollisuuksien ja voimavarojen vahvistamista kaikilla näillä alueilla. Promootio kattaa terveydenhuollon toiminnan ja yhteiskunnallisen päätöksenteon sekä yhteisöterveydenhoidon, organisaatioiden kehittämisen, terveellisen yhteiskuntapolitiikan, ympäristöterveydenhuollon ja terveyden edistämisen ohjelmat. (Haarala ym. 2008, 54–55.)

Terveyden edistäminen prevention näkökulmasta tarkoittaa toimintaa, jonka avulla ehkäistään sairauksia ja terveyden riskitekijöitä. Preventio voidaan edelleen jakaa primaari-, sekundaari- ja tertiaaripreventioon. Primaaripreventio tarkoittaa toimintaa, jolla pyritään ehkäisemään sairauden riskitekijöitä ja terveystilaa jo ennen niiden ilmaantumista. Työmenetelminä primaaripreventiossa voidaan käyttää mm. terveystarkastusta, asiakkaan voimavarojen tunnistamista ja vahvistamista sekä rokotteita. (Haarala ym. 2008, 55.)

Sekundaaripreventiolla pyritään riskien, oireiden ja sairauksien tunnistamiseen mahdollisimman varhain. Sekundaariprevention näkökulmasta tavoitteena on ehkäistä sairautta tai sen pahenemista. Työmenetelminä tässä preventiossa voidaan käyttää mm. varhaisen tuen ja puuttumisen menetelmiä, terveystarkastuksia ja seulontatutkimuksia. Tertiaaripreventio tarkoittaa sairaudesta tai vammasta aiheutuvien toimintakyvyn rajoitusten ehkäisyä sekä olemassa olevan terveyden ylläpitämistä tai parantamista. Työmenetelminä voidaan tertiaaripreventiossa käyttää asiakkaan voimavarojen vahvistamista, itsenäisen selviytymisen tukemista ja kuntoutusta. (Haarala ym. 2008, 55.)

Maailman terveysjärjestö WHO ja Euroopan unioni linjaavat terveystilaa. Terveystilaa yhteisinä tavoitteina on ihmisten terveyden ja toimintakykyisen elinajan pidentäminen, hyvän elämänlaadun tarjoaminen sekä terveystilaa ja en-

nenäikäisten kuolemien vähentäminen. (Haarala ym. 2008, 44.) Terveyden edistämistä ohjaavat terveystalitiikka ja sen mukaiset ohjelmat (Haarala ym. 2008, 48).

Terveys 2015 – kansanterveysohjelma on vuonna 2001 valtioneuvoston hyväksymä periaatepäätös. Ohjelma painottaa terveyden edistämistä ja tukemista kaikilla yhteiskunnan sektoreilla. Nuorten osalta siinä tavoitellaan nuorten tupakoinnin vähenemistä niin, että 16–18-vuotiaista tupakoi vain alle 15 % ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttöön liittyvien terveysongelmien hoito on asiantuntevaa ja yleisyys ei nouse 1990-luvun alun yli. Kaikille yhteisiä tavoitteita ovat terveen elämän pidentäminen, tyytyväisyys terveyspalveluihin ja eriarvoisuuden väheneminen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2001.)

KASTE, sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma, on strateginen ohjausväline, jonka avulla Suomen sosiaali- ja terveystalitiikkaa johdetaan ja uudistetaan. KASTE hanke on nyt vahvistettu vuosille 2012–2015. Sen tavoitteita ovat hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäminen asiakaslähtöisesti, ja pääpaino on hyvinvoinnin aktiivisessa edistämässä ja ongelmien ehkäisyssä koko väestössä. Tavoitteiden toteutumista tukevat valtionavustukset. (Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut.)

Jokaisen halutaan saavan laadukasta ja asianmukaista hoitoa. Hoidon yhtenäistämiseksi onkin tehty Käypä hoito –järjestelmä, jota johtaa Suomalainen Lääkäriseura Duodecim. Kaikki nämä suositukset ovat asiantuntijoiden laatimia ja näyttöön perustuvia ja ne ovat kaikkien käytössä sähköisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö on myös laatinut erilaisia laatusuosituksia, jotka ovat asiantuntijoiden käytettävissä. (Haarala ym. 2008, 49–50).

3.1.1 Terveyden edistämisen menetelmiä

Haaralan (2008, 107) mukaan terveyden edistämistä voidaan tehdä erilaisin työmenetelmin. Terveystalitiikän muutoksen tukemisessa voidaan käyttää mm. terveyskeskustelua, interventiivistä haastattelua, motivoivaa haastattelua, voimavarakeskeistä neuvontakeskustelua tai elämysmenetelmää. Varhaisen puuttuminen ja pu-

heeksioton menetelmiä ovat mm. huolen arviointi ja puheeksiotto, ennakointidialogit, alkoholin suurkuluttajan mini-interventio, perheinterventio ja erilaiset mittarit huolen arvioimiseksi. Myös vanhemmuutta ja parisuhdetta voidaan tukea erilaisin menetelmin. Työmenetelminä voidaan käyttää mm. varhaisen vuorovaikutuksen tukemista, vanhemmuuden ja parisuhteen roolikarttoja, verkostokarttaa, videoavusteista perheohjausta, sukupuuta tai elämäjanaa. Yhteisön ja ryhmien terveyden edistämiseksi käytetään työmenetelminä yhteisödiagnoosia ja ryhmäohjausta. Myös teknologian hyödyntäminen on tärkeää.

Terveyden edistämiseksi voidaan käyttää myös voimavaralähtöisiä menetelmiä. Tällaisia menetelmiä ovat mm. motivoiva haastattelu ja erilaiset voimavarojen tunnistamiseen käytettävät lomakkeet. Voimavaralähtöiset menetelmät sopivat hyvin ammattilaisille, jotka toimivat perheiden kanssa. Näillä pyritään kartoittamaan asiakkaan voimavarat, joita vahvistamalla elämän haasteista selviydytään. (Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen www-sivut.)

3.1.2 Draama ja pedagoginen draama terveyden edistämisen menetelminä

Sana draama tulee vanhasta kreikan kielen sanasta, joka tarkoittaa toimintaa. Useat tutkijat ovat sitä mieltä, että draamaa syntyy, kun toimijoille annetaan jokin rooli. Tähän rooliin he asettuvat tietyssä kuvitteellisessa tilanteessa, jossa tulee olla konflikti ja jännite. (Ekström, Leppämäki & Vilén 2008, 339–340.) Draamalla tarkoitetaan kuvitteellista toimintaa, jossa keholla ja erilaisilla äänillä esitetään eri hahmoja erilaisissa tilanteissa. Kokemus, joka draaman avulla saadaan, auttaa ymmärtämään eri tilanteita. (Keränen, Nissinen, Saarnio & Salminen 2003, 113.)

Draamassa ovat käytössä teatterin keinot, mutta tavoitteet teatterin ja draaman välillä ovat erilaiset (Ekström ym. 2008, 339). Teatterin ideana on näyttelijöiden ja yleisön vuorovaikutus, kun taas draama perustuu ensisijaisesti osallistujien elämyksiin. Draamassa näyttelijätaidoilla ei ole väliä, koska draamassa ideana on prosessi ja se, mitä draama herättää katsojissa ja näyttelijöissä. (Keränen ym. 2003, 113, 118.)

Draamaa on monia eri muotoja. Se voidaan jakaa tavoitteiden ja terapeuttisen toiminnan asteen mukaan. Draaman lajeissa on kaikissa yhteisiä piirteitä, sillä jokaisessa muodossa käytetään aisti-, tunne-, kehonhahmotus-, puhe- ja improvisaatioharjoituksia. (Keränen ym. 2003, 113.) Nämä draaman lajit eli muodot ovat siis sisäkkäisiä, koska niiden alueita ei voida rajata tiukasti (Ekström ym. 2008, 342). Yksi draaman lajeista on pedagoginen draama.

Pedagoginen draama on syntynyt 1910-luvulla. Sen katsottiin sopivan tekemällä oppimisen periaatteisiin. (Penttilä & Salokannel 2003, 3.) Pedagogisesta draamasta puhutaan, kun draaman tavoitteena on oppiminen ja kasvatus. (Ekström ym. 2008, 341). Draamakasvatus on kokemuksellista ja elämyksellistä ja siinä käytetään draaman ja teatterin keinoja opetus- ja kasvatustyössä (Jyväskylän yliopiston www-sivut 2012). Teatterin keinoja käytetään kasvatus- ja oppimismenetelmänä. Pedagogisessa draamassa käytetään hyväksi ihmisen mielikuvitusta, kykyä kuvitella olevansa joku muu. (Keränen ym. 2003, 118.)

Draamakasvatuksen tavoitteena ovat kasvaminen ja oppiminen. Siinä on tarkoituksena kokeilla ja tutkia erilaisia asioita ja ilmiöitä. Siinä opitaan sekä teatterista että draamasta, mutta myös käsiteltävästä aiheesta ja omasta itsestä. On mahdollista käydä läpi myös itselle täysin vieraita aiheita ja roolissa voi kokeilla itselleen täysin vieraita ratkaisumalleja. Näiden ratkaisumallien ei tarvitse olla oikeita tai parempia, vaan niistä voidaan oppia, miksi niitä ratkaisuja ei kannata todellisessa elämässä käyttää. Hyvänä esimerkkinä on kiusaaminen, jota voidaan draamassa vielä korostaa. Draamakasvatus tuo usein esille, ettei asioihin voida aina löytää yhtä ja oikeaa vastausta. Aina ei ole edes helppo erottaa oikeaa ja väärää toisistaan. Draamaohjaajan tulee luoda puitteet, jossa rajoja voidaan ylittää turvallisessa ympäristössä. (Heikkinen 2002, 129–131.)

Draaman tavoitteena ovat myös leikki, tekeminen ja onnistumisen ilo. Pääpaino pedagogisessa draamassa on kokemuksessa, jonka toimija tai katsoja siitä saa, sekä asian käsittelyssä, jonka tärkeänä osana on vuorovaikutus. (Ekström ym. 2008, 340, 342). Draama mahdollistaa kokemuseräisen elämyksen. Erilaisia asioita kokemalla ymmärretään roolihahmon asenteita, asemaa, tunteita ja motiiveja. Draamassa muka-

na oleva voi roolihahmona tehdä omat valintansa ja kokeilla, mihin ne johtavat, ilman, että häntä aletaan kiusata valinnoistaan. (Heikkinen 2002, 131.)

Oppiminen pedagogisen draaman kautta on melko samanlaista kuin oppiminen työtai työssäoppimisentalanteissa (Helander 2002, 10). Kokemuksellinen oppiminen on merkityksellisempää kuin esimerkiksi luennoilta oppiminen, sillä se koskettaa ihmistä enemmän. Toimija ja katsoja saavat draamasta enemmän itselleen kuin päihdevalistuksesta, sillä he saavat draaman kautta itse nähdä ja kokea omakohtaisesti itseään koskettavat asiat. (Helander 2002, 11.)

Draamakasvatus ei ole perinteistä opettamista, vaan siinä luodaan erilaisia näkökulmia ja vaihtoehtoisia mahdollisuuksia. Siinä hahmotetaan siis tulevaisuutta. (Heikkinen 2002, 15.) Pedagoginen draama on toisen kasvun tukemista, joten on osuvampaa puhua ohjaamisesta kuin opettamisesta (Helander 2002, 13).

Draamapedagogiikassa opitaan itsenäisesti ja osana ryhmää. Oppiminen mahdollistuu aktiivisella tekemisellä ja tutkimisella ja sen työtavat jaetaan neljään kategoriaan. Nämä kategoriat ovat dramaattinen toiminta ja ilmaisu, tarinan ja juonen kehittäminen, tulkitseminen sekä ajattelutoiminnan herättäminen. Draamapedagogiikassa tilanteita, kokemuksia, asenteita ja vuorovaikutusta havainnollistetaan ja työstetään draaman avulla. (Hyppönen & Lindén 2009, 53.)

3.1.3 Roolit pedagogisessa draamassa

Pedagogisessa draamassa oleellista on, että asiat etäännytetään niin, etteivät ne ole suoraan kenenkään elämästä. Ne voidaan perustaa elettyihin kokemuksiin, mutta siirretään kuvitteellisten hahmojen kokemiksi. Ne voidaan siirtää esimerkiksi toiseen aikaan tai paikkaan. Käsiteltävää asiaa katsotaan näin roolihahmon näkökulmasta. Kukin voi tällöin tutkia itseään ja omaa käytöstään tämän roolihahmon kautta. (Ekström ym. 2008, 341.)

Roolien kautta asioita voidaan käsitellä turvallisesti ja tunteiden näyttäminen roolissa on helpompaa kuin tosielämässä. Draaman koskettaessa toimijaa tai katsojaa, avau-

tuu oppimiselle hetkensä. Draaman avulla voidaan oppia draamasta, itsestä ja toisista. (Heikkinen 2002, 132.) Draama mahdollistaa uudet oivallukset ja asioiden näkemisen uudella tavalla, jolloin haasteet voidaan saada ratkaistua. Myös empatiakyky lisääntyy, kun asioita katsotaan toisen silmin. (Keränen ym. 2003, 113.)

Toiminnan kautta samastumalla roolihahmoihin ja draaman tilanteisiin katsoja ja toimija oppivat ja ymmärtävät asioita. Oppiminen ei ole tiedollista, vaan toiminta avaa omakohtaisen kokemuksen, jota ymmärretään tunteen tasolla. Ryhmä on tällaisissa tilanteissa tärkeä, sillä ryhmäläisiä autetaan ja heiltä opitaan. (Keränen ym. 2003, 118.)

3.1.4 Draaman kuvitteellinen todellisuus

Draama koostuu erilaisista tiloista. Niitä ovat esteettinen, kasvatuksellinen ja esteettis-kasvatuksellinen tila. Ensin ryhmä sopii tiettyjä asioita: genre, jossa liikutaan, työtavat, joita käytetään, työtä rajoittavat muodot ja rakenteet sekä kommunikointitapa. Sopimusta kutsutaan draamasopimukseksi. (Heikkinen 2002, 89.) Opettaja ja osallistujat hyväksyvät yhteisen kuvitteellisen todellisuuden, jota draamassa eletään. Tällöin osallistujat pystyvät kuvittelemaan olevansa joku muu kuin oma itsensä draamassa. Näin voidaan kuvitella, miten kyseiset hahmot käyttäytyisivät kussakin tilanteessa. (Penttilä & Salokannel 2003, 3.) Opettajan tehtävänä on saada rakennettua toiminta teatterilliseen muotoon, jolloin mahdollistetaan pedagogisen draaman synty (Helander 2002, 9).

Kun draamaa luodaan, ei voida tietää, mihin se kehittyy. Jotta draaman aihe ei laajene liikaa, on draamaopettajan rajoitettava aihe. Draaman aikana osallistuja tarttuu eri asioihin ja näin osallistujat kuljettavat draamaa omien näkemystensä, taustojensa, kokemustensa sekä kiinnostuksensa suuntaan. (Heikkinen 2002, 89–90). Tästä syystä on vaikea tehdä kaikille sopivaa näytelmää. Toisten kokemukset ovat hyvinkin erilaisia, kuin draamassa esiin nousevat, joten heidän on hyvin vaikea samastua mihinkään rooliin. Tällöin myös kokemukset ja sen kautta oppiminen jää vajaaksi.

Draama on yksilökeskeistä, kommunikatiivista ja sosiaalista toimintaa. Siinä on tärkeänä osana, että toimija tai katsoja voi itse vaikuttaa tapahtumien kulkuun. Kun toiminnan ja ajatusten välillä on yhteys, ihmisen kokemukset, oivallukset ja ymmärrys syventyvät. (Ekström ym. 2008, 340.)

3.2 Nuorten alkoholin käyttö

Alkoholiohjelma on yhteistyötä, jonka tavoitteena on alkoholihaittojen vähentäminen. Se edistää vastuullista päihdepolitiikkaa muun muassa tukemalla päihdepolitiikkaa, tuottamalla aineistoja alkoholihaittojen ehkäisyn tueksi, levittämällä ajatusta puuttua alkoholin myymiseen, välittämiseen ja anniskeluun alaikäisille ja päihtyneille, edistämällä puheeksiottamista, haastamalla pohtimaan alkoholikulttuuria ja -asenteita. Yhteistyötä tekevät valtiovalta, kunnat ja järjestöt, mutta ohjelman pääkoordinaattorina toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen [www-sivut](#).)

Suomen laki puoltaa nuorten päihteettömyyttä ja sen mukaan alkoholin myynti ja välittäminen alle 18-vuotiaille on kielletty. He eivät saa pitää alkoholia hallussaan eivätkä myydä sitä. Päihteillä on monenlaisia vaikutuksia nuoriin ja vaikutukset ovat kasvun ja kehityksen takia haitallisempia nuorille kuin aikuisille. Ne vaikuttavat monella tavalla nuorten elimistöön, terveyteen, hyvinvointiin ja sosiaalisiin suhteisiin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen [www-sivut](#).)

Alkoholin käyttö levisi nuorisokulttuuriin 1960–70 -luvulla ja juominen yleistyi. Kuitenkin 1970-luvun lopulla juomista ei enää katsottu hyvällä, mutta alkoholin käyttö alkoi kasvaa taas 1980-luvulla ja jatkui 15 vuotta. Nuorten keskuudessa raittius on lisääntynyt 2000-luvulla, jolloin sekä juomistiheys että humalakulutus ovat vähentyneet 14- ja 16-vuotiailla. Tyttöjen ja poikien juominen ei juuri eroa tässä ikäluokassa. (Päihdelinkin [www-sivut](#).) Pojat juovat kuitenkin selvästi tyttöjä enemmän 18-vuotiaina (Ahlström & Karvonen 2012).

Suomalaisessa kulttuurissa on aina ollut syvällä humalahakuinen juominen, joka opitaan monesti jo ensimmäisten kokeilujen kautta (Päihdelinkin [www-sivut](#)). Vuodesta

1995 vuoteen 2007 13-vuotiaiden poikien oluen maistaminen on pudonnut 69 prosentista 40 prosenttiin. Tyttöillä vastaavasti luvut ovat 52 ja 29 prosenttia. Myös ensimmäinen humala koetaan nykyään myöhemmin. (Ahlström & Karvonen 2012.)

Jaatisen (2003, 13, 18–19, 45) tutkimuksen mukaan nuorten on tärkeä saada avata suunsa ja kertoa päihteiden käytöstään. Tutkimuksen lähtökohtana on ollut ottaa mukaan nuorten päihdetyön olennainen elementti: nuorten oma näkökulma. Nuoret antavat ymmärtää, että juomatta oleminen on mahdotonta ja mieletöntä. Nuori ajattelee, että minun on juotava, koska niin tekevät muutkin. He korostavat, että kaikki juovat. Kun nuorilta kuitenkin kysytään suoraan, juovatko todella kaikki, nuoret huomaavat itse liioittelevansa. He siis tietävät, että on niitäkin nuoria, jotka eivät koske alkoholiin.

Nuoria houkuttaa juomaan kokeilun halu, halu olla ”cool”, kova ja vahvempi sekä kielletyn asian tekeminen. Nuori ei myöskään halua olla ulkopuolinen. Juominen kuvastaa nuorille myös aikuiseksi kasvamista, mikä muuten on hitaasti tapahtuva prosessi. (Jaatinen 2003, 42–43.) Myös kavereiden alkoholinkäyttö, alkoholin rohkaiseva vaikutus ja halu todistaa aikuisuutta ovat nuorten alkoholinkäyttöön vaikuttavia tekijöitä. Nuorten mielestä kavereiden painostus ja vanhempien alkoholin käyttö vaikuttavat myös, mutta niiden vaikutus on vähäisempi kuin edellä mainittujen. (Sirola 2004, 84.) On hyvä muistaa, että nämäkin siis vaikuttavat nuorten alkoholinkäyttöön, vaikka vaikutus on vähäisempi.

Kaverit eivät siis välttämättä painosta, mutta heillä on silti suuri vaikutus nuorten alkoholin käyttöön. Sirolan (2004, 84, 87) tutkimuksen mukaan viidennes ei useinkaan pysty kieltäytymään alkoholista, jos kaveri sitä tarjoaa. Kuitenkin monet nuoret myös pystyvät kieltäytymään ja kertomaan oikean syyn, mikseivät halua juoda. Nuorten alkoholin käytössä on siis suuria eroavaisuuksia.

3.2.1 Nuorten alkoholin käyttöön vaikuttaminen

Jaatisen (2003, 28) 7.-luokkalaisille nuorille järjestämässä keskustelussa käy ilmi viattomuus. Nuoret puhuvat ulkopuolisina siitä, mitä juomisesta voi seurata. Heidän

ajatuksensa perustuvat heidän kuulemiinsa opetuksiin eikä heidän omiin kokemuksiinsa. Tämä kertoo siitä, etteivät vielä kaikki nuoret ole kokeilleet alkoholia. Se antaa myös viitteitä siitä, että nuoret ovat saaneet jostain tietoa alkoholista ja sen vaaroista. Näitä tiedonlähteitä ovat ehkä olleet vanhemmat ja koulu.

Monien tahojen tavoite ja tehtävä on vaikuttaa nuorten alkoholin käyttöön ja ehkäistä sen aiheuttamia ongelmia. Ongelman pienentäminen ja ratkaiseminen on ollut haasteena jo pitkään ja siihen on käytetty paljon voimavaroja. Yleensä se, että nuorten alkoholin käyttöön on puututtava, on lähtöisin vanhempien keskuudessa syntyneestä toiminnan tarpeesta. Aikuiset ovat pohtineet ongelmaa yhdessä ja yrittäneet ymmärtää nuoria ja itse ongelmaa sekä suunnitelleet toimenpiteitä sen varalle. (Jaatinen 2000, 13.)

Nuorille on tehty paljon kyselytutkimuksia päihdeasioista. Niissä kysytään usein, miten nuori jäsentää päihteisiin liittyviä asioita mielessään, muttei sitä, miten nuori yhdessä kavereidensa kanssa tekee valintoja todellisissa tilanteissa. On kuitenkin todennäköistä, että siinä, mitä nuoret kyselyihin vastaavat eli mitä nuorten ajatuksissa on päihteisiin liittyen, on eroja liittyen toimintaan todellisissa päätöksentekotilanteissa. (Jaatinen 2003, 13–14.)

Nuoret kertovat vanhempien hankkivan heille juomia. Vanhemmat siis mahdollistavat pitkälti nuorten juomisen. Nuoret myös ottavat juomia kotoa luvatta, he ovat ostaneet alkoholia itse ja saaneet sitä kavereilta. (Jaatinen 2003, 63.) Tätä puoltaa myös Sirolan (2004, 83, 88) tutkimus, jonka mukaan nuoret saavat juomansa useimmiten kavereiltaan tai vanhemmiltaan. Nuoret kertovat saavansa eniten tietoa alkoholista kotoaan.

Mediassa monesti korostetaan nuorten alkoholin käyttöä. Tämä ei kuitenkaan nyky päivänä enää ole suurin ongelma, vaan julkisuuteen tulisi nostaa aikuisten alkoholin käyttö ja sen aiheuttamat haitat nuoriin. Ilvan & Takalan (2012, 176, 178) tutkimuksessa tehtiin kysely 12–18-vuotiaille nuorille ja vanhemmille aikuisten alkoholin käyttöön liittyvistä kokemuksista ja alkoholitottumuksista. Osa nuorista kertoo vanhemman alkoholin käytön aiheuttavan häpeää, inhoa ja vihaa. Tutkimuksessa joka neljäs nuori kertoo kokevansa jonkinlaisia haittoja vanhempiensa alkoholin käytön

takia. Tutkimuksen vastauksista käy ilmi, että ”joskus” haittoja kokeneet nuoret kokevat ikäviä asioita juomisen seurauksena. Tästä voidaan tehdä päätelmä, että satunnaisesti alkoholia juovan läheisen aikuisen alkoholinkäyttö vaikuttaa nuoren hyvinvointiin monin tavoin haitallisesti.

3.2.2 Nuorten alkoholin käyttö ja valistaminen

Nuoret ovat kertoneet omia kokemuksiaan alkoholin käytön ehkäisevästä valistamisesta. He kertovat viestien olleen kieltäviä ja niiden esitystapa on herättänyt epämu-kavuutta. Valistukset ovat usein sellaisia, joissa aikuinen kertoo asiat nuorille, eikä nuori itse saa puheenvuoroa. Nuoret tuovat esille, että yleensä valistuksissa käsitel-lään alkoholin negatiivisia seurauksia, mikä saa nuorten mielestä aikaan sen, että al-koholia maistetaan. (Jaatinen 2003, 92–93.)

Nuori on siinä iässä, että hän kasvaa kohti aikuisuutta ja haluaa tehdä omia päätöksiä. Kun hänelle tehdään tietyt raamit, joiden ulkopuolelle ei saa mennä, hän menee. Eli, kun nuorelta kielletään alkoholi, hän kokeilee sitä. Osa nuorista kuitenkin kokee saa-neensa hyvää valistusta, eivätkä aikuiset ole nuorten sanojen mukaan ”jäkättäneet” asiasta. (Jaatinen 2003, 92–93.)

Nuorten mielestä vanhemmat ja sisarukset ovat esimerkkinä heille. Heidän mieles-tään ei voida kuitenkaan syyttää pelkästään vanhempia heidän alkoholinkäytöstään. Joskus vanhemmat voivat olla liian vanhanaikaisia ja suojelevia. Vanhempien huudot ja kiellot eivät saa nuoria lopettamaan alkoholin käyttöä. Nuoret pitävät hyvänä ”oi-keanlaisen alkoholikulttuurin opettamista”. (Sirola 2004, 134.)

Monesti, kun puhutaan alkoholinkäytöstä, lapset ja nuoret jäävät alistettuun asemaan. Tällöin heidän omia tarinoitaan ei kuunnella eikä heidän ajatuksiaan ja logiikkaansa arvosteta. (Jaatinen 2003, 14.) Nuorten kuunteleminen heitä itseään koskevissa asi-oissa on tärkeää, sillä he ovat oman itsensä ja omien asioidensa asiantuntijoita. Jos heitä kuunneltaisiin, voitaisiin ehkä valistamisestakin saada nuoriin paljon vaikutta-vampaa.

Kun nuori tutustuu päihdemaailmaan, hänen eteensä tulee monia moraalisia tilanteita ja kysymyksiä, jotka ovat haastavia. Onkin suuri kysymys, miten nuoret ratkaisevat näitä vaikeita kysymyksiä ja miten he todellisissa tilanteissa jäsentävät itsensä ja tekemänsä päätökset ja valinnat. (Jaatinen 2003, 18.)

Jaatisen (2003, 39–40) mukaan nuoret yrittävät yhdistää juodessaan kaksi moraalista maailmaa. Nämä moraaliset maailmat ovat nuorille kuuluvat rajut teot ja rajojen rikominen sekä järkevää ja hyvää käytöstä vaativa aikuisten maailma. Jaatisen mukaan nuoret eivät keskustele vanhempiensa kanssa päihtheisiin liittyvistä asioista eivätkä he kuitenkaan pysty käsittelemään juomisen moraalisuutta ilman aikuisia. Nuorten oma toiminta ei nuorten mielestä ole yhdentekevää, vaan he pyrkivät kaikesta huolimatta hyvään.

3.3 Vanhempien ja nuorten ajatuksia nuorten alkoholinkäytöstä

Sirolan (2004, 78–79) tutkimus osoittaa, että käsitykset nuorten alkoholin käytöstä eroavat nuorten ja vanhempien välillä. Vanhemmat olettivat, että nuoret käyttävät alkoholia vähemmän kuin nuoret olivat ilmoittaneet. Puolet vanhemmista ajatteli, ettei oma nuori käytä alkoholia ja alkoholia juovia olisi vain neljäsosa nuorista. Nuoret itse kertoivat luvut suuremmiksi. Vanhemmat olivat kuitenkin tutkimuksessa sitä mieltä, että nuoret käyttävät alkoholia liikaa. Nuoret itse kertovat, että osa nuorista käyttää alkoholia liikaa, osa sopivasti ja osa ei ollenkaan. Heidän mukaansa kuitenkin leimataan helposti alkoholin käyttäjäksi, vaikkei sitä joisikaan.

Jokainen vanhempi haluaa olla omille lapsilleen mahdollisimman hyvä isä tai äiti. Hyvä vanhemmuus ei kuitenkaan ole yksi ja tietty malli, vaan sitä on montaa erilaista. Usein on riittävää, kun vanhemmat ovat tarpeeksi hyviä. Itseään vanhempana voi myös kehittää ottamalla selvää, mikä edistää lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä ja mikä sitä voi haitata. Eri lähdetietoja ei kuitenkaan kannata ottaa kirjaimellisesti, koska ne voivat helposti aiheuttaa riittämättömyyden tunnetta. (Kannas ym. 2010, 165.)

Nuorten alkoholin käytössä keskeisenä sanana tulee esille perjantai. Juhlat ovat nuorille tärkeä asia, jossa tärkeää roolia edustaa hauskanpito. Juhlat ovat tärkeitä nuorille myös siksi, etteivät vanhemmat kuulu niihin. Nuoret myös näkevät, että juhlien olennainen osa on alkoholi, joka tuo hauskuuden mahdolliseksi. Nuoret puhuvat Jaatisen järjestämissä keskusteluissa alkoholin vaarallisista vaikutuksista. Monesti he puhuvat ”kaverin kaverista” näissä tilanteissa, jolloin he saavat negatiiviset asiat erotettua kauas itsestä. Keskustelussa tulee puhetta nuoresta, joka ei löydä humalassa kotiin ja menehtyi lumihankeen. (Jaatinen 2003, 31–32, 49, 71.) Nuoret siis tietävät alkoholin vaarallisista vaikutuksista.

4 PROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

4.1 Projektin aikataulu

Projektin suunnittelu lähti liikkeelle aiheen valinnalla keväällä 2011. Etenimme projektissamme vaiheittain (LIITE 3) tehtävä kerrallaan. Aihe opinnäytetyölle tuli 8.3.2011, kun työparini kertoi ideastaan tuottaa valistava näytelmä. Halusimme toteuttaa työmme Eurajoen yhteiskouluun ja otimme yhteiskoulun rehtoriin yhteyttä ja sovimme tapaamisesta. Tapaaminen toteutettiin 29.4.2011. Sopimukset allekirjoitettiin toukokuussa 2011 ja projektin toteutusajankohdaksi määriteltiin kevät 2012.

Projektimme aikataulu hahmottui keväällä 2011, jolloin hoidimme lupa-asiat ja projektimme esittelemisen. Aikataulu toteutui hyvin näytelmäharjoitusten aloittamista lukuun ottamatta. Kesän 2011 aikana tutustuin teorian tietoon sekä kirjoitimme näytelmän käsikirjoituksen (LIITE 1) ja siihen liittyvät dokumentit (LIITE 4) sekä pohdintalomakkeen (LIITE 2). Pohdintalomakkeet muovautuivat viimeiseen muotoonsa keväällä 2012 kenraaliharjoituksen jälkeen. Käsikirjoituksen hyväksyimme opinnäytetöitämme ohjaavilla opettajilla ja yhteiskoulun rehtorilla syksyllä 2011.

Keväällä 2012 aloitimme näytelmäharjoitukset. Näyttelijöitä houkutteleva juliste tehtiin ja vietiin Eurajoen yhteiskoululle tammikuussa 2012. Helmikuun puolessavälissä kävimme pitämässä koulussa tiedotustilaisuuden niille lukion opiskelijoille, jotka

olivat kiinnostuneita näyttelemisestä projektissamme. Näytelmän harjoitukset oli tarkoitus aloittaa helmikuussa tai viimeistään maaliskuun alussa. Harjoitusten aloittaminen viivästyti terveyssyistä ja pääsimme aloittamaan ne vasta maaliskuun puolesavälissä. Kenraaliharjoitus pidettiin 12.5.2012 ja esityspäiviksi valittiin 15.5.2012, jolloin näytelmä esitettiin nuorille ja 23.5.2012, jolloin näytelmä esitettiin vanhemmille. Vanhemmille lähetettiin toukokuun 2012 alussa tiedote (LIITE 5), jossa kysyttiin nuorelle lupaa osallistua opinnäytetyöhömmen ja kutsuttiin vanhemmat katsomaan näytelmäämme.

Näyttelijöille järjestimme kiitokseksi yhteinen peli- ja muisteluilta-päivä kesällä 2012. Kesän ja syksyn 2012 aikana ajatuksena oli kirjoittaa työmme valmiiksi, mutta oma opinnäytetyöni valmistui vasta talvella 2013. Aiheseminaarin pidin syksyllä 2011, suunnitteluseminaarin keväällä 2012 ja raportointiseminaarin talvella 2013.

4.2 Projektin aloitus

Innoittajana opinnäytetyölle oli Valintojen putki – projekti. Näytelmän toteuttaminen oli kovin suuritöinen yhdelle opiskelijalle, joten päätimme tehdä moniammatillista yhteistyötä. Olimme molemmat innostuneita uudelta tavasta valistaa ja nautimme teatterista, mikä johti meidät toteuttamaan terveyden edistämistä ja päihdevaalistusta meille ominaisella tavalla – draamalla.

Aiheen valinnan jälkeen eteen tuli päätös, minne kouluun haluaisimme projektimme toteuttaa. Halusimme tehdä työmme Eurajoen yhteiskoululle, koska olemme molemmat olleet siellä oppilaita. Otimme yhteyttä yhteiskoulun rehtoriin, jonka kanssa sovimme tapaamisesta yhteiskoulun ja lukion rehtorien, opinto-ohjaajan, kuvataiteen ja ilmaisutaidon opettajan, koulukuraattorin ja terveydenhoitajan kanssa. Tapaamisessa kerroimme ajatuksistamme ja aikatauluehdotuksesta. Kaikki olivat kiinnostuneita ajatuksestamme näytelmän suhteen, joten opinnäytetyömme päätettiin toteuttaa yhdessä Eurajoen yhteiskoulun ja lukion kanssa. Alkoholien käyttö oli Eurajoella näkyvä ongelma nuorten keskuudessa, joten ajoitus työllemme oli hyvä.

Projektin tarkoitus oli ensin tuottaa näytelmä, joka valistaisi. Käsikirjoitusta (LIITE 1) tehdessämme ja miettiessämme projektiamme, rajasimme projektin ajatuksia herättäväksi näytelmäksi. Näytelmän avulla halusimme saada tietää, toimiiko näytelmä ajatusten herättelijänä ja voisiko näytelmästämmme tulla vaihtoehtoinen malli vaikuttaa terveyttä edistävästi nuoriin ja heidän vanhempiinsa.

Rajasimme kaikista päihteistä näytelmämme käsittelemään vain alkoholia, sillä se on Eurajoella nuorten keskuudessa näkyvin ongelma. Olimme työparini kanssa ajatelleet kohderyhmäksi yläasteikäiset nuoret ja heidän vanhempansa. Materiaalia näin laajan ryhmän kanssa tulisi liikaa, joten rajasimme kohderyhmäksi 7. – 8. – luokkalaiset nuoret ja heidän vanhempansa. Esitimme Eurajoen yhteiskoululle ehdotuksen, että näytelmä esitettäisiin 7. – ja 8.-luokkalaisille, mutta koulu oli kiinnostunut näyttämään sen myös 9.-luokkalaisille. Sovimme, että näytelmä esitetään kaikille yläasteikäisille, mutta käyttäisimme opinnäytetyössämme vain 7. – ja 8.-luokkalisten vastauksia. Vain 7.- ja 8.-luokkalaisten vanhemmat kutsuttaisiin katsomaan näytelmäämme.

4.3 Projektin tuotos

Projektin tarkoitus oli tuottaa ajatuksia herättävä näytelmä ja tavoite oli herättää nuorten ja heidän vanhempiensa ajatuksia nuorten alkoholin käytöstä. Ajatuksia heräteltiin pohdintalomakkeen (LIITE 2) avulla. Nuorille suunnattu pohdintalomake löytyy työparini opinnäytetyöstä. Pohdintalomakkeen (LIITE 2) kysymykset alkoivat hahmottua jo näytelmän käsikirjoitusta kirjoitettaessa. Lopulliseen muotoonsa ne kirjoitettiin kenraaliharjoitusten jälkeen, kun lomake (LIITE 2) oli esitettävä.

Näytelmä on jaettu kuuteen kohtaukseen. Jokaisen kohtauksen jälkeen näytelmä pysähtyy ja tapahtuu aikasiirtymä. Tämän pysähdyksen kesto on noin seitsemän minuuttia riippuen siitä, kuinka nopeasti katsojien ajatukset paperille syntyvät. Pysähdyksen aikana katsojat kirjoittavat ajatuksiaan pohdintalomakkeen (LIITE 2) kysymyksiin. Ensimmäisen, kolmannen, neljännen, viidennen ja kuudennen kohtauksen jälkeen katsojat pohtivat omaa elämäänsä, ajatuksiaan ja valintojaan ja kirjoittavat ajatuksiaan kahteen kysymykseen. Toisen kohtauksen jälkeen kysymyksiä on yksi.

Pohdintalomakkeen (LIITE 2) lopussa oli myös palauteosio, jonka pyysimme, että katsojat täyttäisivät. Kysymysten on tarkoitus syventää katsojan ajatuksia kuhunkin kohtaukseen liittyvistä asioista.

Katsojien kirjoittaessa ajatuksia pohdintalomakkeisiin (LIITE 2) näyttelijät vaihtoivat vaatteet ja meikit sekä näyttämön lavasteet. Kunkin kohtauksen jälkeen oli tarkoitus, että näyttelijät jäävät paikoilleen ja esirippu suljetaan, jotta katsojien mielenkiinto ei menisi lavalle vaan he pystyisivät pohtimaan kysymyksiä. Tällöin kohtaukset alkaisivat verhojen avaamisella. Esiripun sulkeminen ja avaaminen vei kuitenkin paljon aikaa, joten päätettiin, että se pidetään auki ja kohtausten loppuminen ilmoitetaan katsojille valojen avulla. Näytöksen alkaessa valot sammutettiin katsomosta ja sytytettiin näyttämölle. Kohtauksen loputtua valot sammutettiin näyttämöltä ja sytytettiin katsomoon. Poikkeuksen teki viides kohtaus, jossa esirippu oli kiinni. Esirippu suljettiin neljännen kohtauksen jälkeen ja avattiin kuudennen kohtauksen alussa. Viidennessä kohtauksessa näyttämölle ei myöskään sytytetty valoja vaan koko auditorio oli pimeänä.

Kun nuoret tulivat näytökseen, heiltä kerättiin luvat saada osallistua opinnäytetyöhömmä ja heille annettiin pohdintalomake, jonka jälkeen he hakeutuivat katsomoon. Teimme merkinnät pohdintalomakkeisiin, jotta työparini tunnistaa ne lomakkeet, joita hänen on lupa käyttää opinnäytetyössään. Paikalle saapuneille vanhemmille annettiin heille suunnattu pohdintalomake (LIITE 2) ja heidät ohjattiin katsomoon. Pohdintalomakkeet pyydettiin molemmilla kerroilla palauttamaan meille, kun katsojat poistuivat auditoriosta.

Näytelmälle oli annettu aikaa tunti. Siihen kuului katsojien saapuminen, paikkojen etsiminen, itse näytelmä ja kysymyksien vastausajat. Vastaukset syntyivät kuitenkin melko nopeasti, joten kokonaisuus ei vienyt aikaa kuin noin 45 minuuttia.

Näytelmän käsikirjoitus (LIITE 1) kertoo ”tavallisen” nuoren päivästä. Päähenkilöllä on syntymäpäivä ja hän haluaa järjestää juhlat kahden parhaan ystävänsä kanssa. Hän täyttää 14 ja haluaa, että vanhemmat olisivat poissa kotoa, kun ystävät tulevat. Vanhemmat miettivät asiaa ja lupautuvat tulemaan kotiin vasta myöhään illalla, jos pää-

henkilön isoveli on kotona ystävänsä kanssa. Isoveli suostuu lopulta ajatukseen, kun saa viettää illan parhaan ystävänsä kanssa.

Illalla päähenkilö ja hänen kaksi ystäväänsä viettävät mukavaa iltaa ja saavat tietää, että viereisessä kaupungissa eräs tuttu järjestää kotibileet. Päähenkilö innostuu, kun hänen ihastuksensa aikoo osallistua näihin bileisiin. Ainoaksi ongelmaksi osoittautuu juhliin meneminen ja sieltä pois pääseminen. Kovan suostuttelun jälkeen päähenkilön isoveli suostuu viemään tytöt bileisiin.

Bileiden on ollut tarkoitus olla vain illanistujaiset muutaman hyvän kaverin kanssa, mutta tieto niistä on levinnyt ja paikalle saapuu kaiken ikäistä porukkaa. Mukaan mahtuu myös täysi-ikäisiä, jotka tuovat juhliin mukanaan alkoholia. Päähenkilö saa kontaktin ihastukseensa, he molemmat ovat humalassa ja päättävät lähteä juhlista mopoautoajelulle. Ajelu ei etene suunnitelmien mukaan, vaan he ajavat kolarin. Näytelmän loppu jää katsojalle oman harkinnan varaan, sillä näytelmä päättyy kohtaukseen, jossa päähenkilön perhe on katsomassa päähenkilöä sairaalassa.

Käsikirjoituksessa oli alun perin viisi kohtausta, joista lopulta muovautui kuusi. Ensimmäiseksi ajatuksissa oli, että päähenkilö kuolisi näytelmässämme. Asiasta keskusteltiin yhteiskoulun rehtorin ja opinnäytetöitämme ohjaavien opettajien kanssa ja päädyttiin siihen, että päähenkilö joutuu sairaalaan. Kuolema saattaa olla liian radikaali ratkaisu, ja se saattaa jäädä nuorille liian kaukaiseksi aiheeksi. He eivät välttämättä pysty näkemään ratkaisua niin läheisessä valossa kuin loukkaantumista. Lopulta näytelmä päädyttiin päättämään kohtaukseen, jossa päähenkilö makaa sairaalassa. Valmista vastausta, mitä on tapahtunut, katsoja ei näytelmän lopusta saa.

Viidenteen kohtaukseen käytetty mopoauton ääni ei ollut täydellinen, mutta päätimme käyttää sitä silti. Meillä ei olisi ollut enää paljoa aikaa äänittää uutta ääntä ja käyttämämme mopoauto ei ollut silloin enää käyttökunnossa, joten olisimme tarvinneet toisen.

4.3.1 Näyttelijöiden hankinta

Näyttelijöiksi ajattelimme Eurajoen lukion opiskelijoita. Eurajoen lukio on ollut ilmaisutaitopainotteinen ja siellä on ollut tapana järjestää näytelmäproduktio vuosittain. Vuonna 2012 produktiota ei järjestetty, joten ajattelimme, että lukiolaisille projektimme voisi olla suuri mahdollisuus. Ajattelimme, että näytelmään osallistuminen voisi olla osa ilmaisutaidon kurssia. Keskustelimme asiasta ilmaisutaidon opettajan ja lukion rehtorin kanssa ja päädyimme, että projektimme osallistuvat lukiolaiset saavat osallistumisestaan yhden draamakurssin. Tämän avulla ajattelimme houkutella lukiolaisia mukaan projektimme, vaikka tiesimmekin riskin, että emme saisi näyttelijöitä ollenkaan.

Ajatuksenamme oli tehdä opinnäytetyöstämme juliste, joka houkuttelisi lukiolaisia näyttelemään. Tämä toteutettiin ja kävimme viemässä julisteet Eurajoen yhteiskoululle. Pidimme julisteiden viemisen jälkeen koulussa tiedotustilaisuuden niille lukion opiskelijoille, jotka olivat kiinnostuneita näyttelemisestä projektissamme. Lukiolaisia oli kokoontunut vain viisi kuuntelemaan meitä. Kerroimme heille suunnitelmasta pitää harjoituksia koulun auditoriossa koulun jälkeen aina kerran viikossa. Loppuvaiheessa harjoituksia tulisi olemaan tiheämmin, jotta näytelmä saadaan kasaan. Esitysjankkohta ei vielä ollut täysin selvä, mutta toukokuussa ne tulisivat olemaan. Esityspäivistä keskusteltiin useaan otteeseen yhteiskoulun rehtorin kanssa, jotta ne sopisivat sekä yhteiskoulun lukujärjestyksiin että yhteen minun ja työparini lukujärjestyksen kanssa.

Näyttelijöiden saaminen osoittautui melko hankalaksi, koska lukiolaisista vain viisi oli kiinnostuneita projektimme osallistumisesta. Pyysimme ystäviämme mukaan ja he suostuivat mielellään. Meillä oli tässä vaiheessa kasassa kahdeksan hengen kokoonpano. Tarvitsimme edelleen enemmän näyttelijöitä. Vaikka meillä oli työparini kanssa ollut ajatus, että vain ohjaisimme näytelmän, me ryhdyimme myös näyttelemään. Olisi ollut hyvä, jos näyttelijöitä olisi ollut enemmän, mutta kymmenen hengen kokoonpanolla näytelmä pystyttäisiin viemään läpi.

4.3.2 Näytelmäharjoitukset

Koska näytelmäharjoitukset aloitettiin terveysyistä myöhässä, harjoituskausi aloitettiin tiiviinä. Harjoitusaikojen yhteensovittaminen osoittautui melko hankalaksi, sillä minulla oli käynnissä samaan aikaan harjoittelu toisella paikkakunnalla ja työparillani oli koulua. Myöskään näyttelijöiden kalenterit eivät olleet tyhjiä. Kaikki tuntuivat kuitenkin olevan täysillä projektissamme mukana ja joustavia omien aikataulujensa kanssa, joten saimme lopulta sovittua suurimmalle osalle sopivia harjoitusaikoja. Terveysongelmat vaivasivat koko harjoituskauden ajan, mutta onneksi toinen meistä ohjaajista pystyi aina olemaan paikalla. Tavoitteenamme meillä oli tehdä ohjaus kokonaan yhdessä, mutta aikataulu ei antanut sitä myöten. Tiivis yhteistyö kuitenkin mahdollisti näytelmän saamisen kasaan.

Käytimme harjoituksissa aikaa tietenkin itse näytelmän harjoitteluun, mutta myös improvisaatio- sekä äänenkäyttöharjoituksiin. Alussa harjoitukset aloitettiin improvisaatioharjoituksilla ja alettiin kohtaus kerrallaan harjoitella repliikkien lukua. Nämä harjoitukset avasivat meille ohjaajille tärkeää tietoa kunkin näyttelijän osaamisesta ja siitä, mihin kaikkeen kullakin oli mahdollista yltää. Näiden harjoitusten perusteella jaoin roolit. Roolijaon jälkeen harjoittelimme näytelmää kohtausittain ja pikku hiljaa mukaan tuli myös lavasteita. Loppuvaiheessa menimme pelkästään läpimenoja ja teimme äänenkäyttöharjoituksia, sillä meillä ei ollut käytössämme mikrofoneja. Lopussa saimme vielä palautetta ja vinkkejä yhteiskoulu ilmaisutaidon ja kuvataiteen opettajalta. Näiden vinkkien jälkeen hioimme näytelmää vielä hiukan. Yhteistyöllä saimme näytelmämme oikeassa ajassa kasaan.

4.3.3 Resurssit ja yhteistyö

Iso osa työstä tehtiin myös harjoitusten ulkopuolella. Projektillamme ei ollut rahoitusta, joten meidän tuli pystyä hankkimaan lavasteet, puvustus, meikit sekä valo- ja äänitekniikka ilmaiseksi. Vaikeutta loi se, että näytelmässämme oli kuusi kohtausa, joista melkein jokainen tapahtui eri ympäristössä. Lavasteita siis tarvittaisiin melko paljon ja vielä erilaisia. Onneksi näytelmämme oli nykyajassa tapahtuva, joten puvustus ja lavastus oli helpompi toteuttaa.

Pystyin hankkimaan suurimmat lavasteet; sängyn, sohvan ja pöytiä kotoani. Pienempiä lavasteita, kuten pulloja, kahvinkeitin ja astiat keräilimme sieltä ja täältä. Suurin osa lavasteista oli ohjaajien hankkimaa. Puvustus saatiin mahdollistettua käyttämällä näyttelijöiden omia vaatteita. He toivat myös hiuskoristeita ja muita sonnustautumisvälineitä kotoaan. Aino Mäkilä mahdollisti maskeerauksen antamalla meidän käyttää Oriflamen tuotteitaan.

Yhteiskoulu antoi meille mahdollisuuden käyttää koulun auditoriota näytös- ja harjoituspaikkana. Siellä oli oma valotekniikka ja onneksi eräs näyttelijämme osasi käyttää laitteita. Tämä mahdollisti sen, että saimme hieman tunnelmaa kohtausiimme. Äänitekniikkaa käytimme vain vähän mm. saadaksemme musiikin kuulumaan. Kaiuttimet olivat yhden näyttelijän omat. Mikrofoneja meillä ei ollut käytössä, mikä tuotti omat haasteensa. Koska näytelmässämme ei ollut ylimääräisiä käsiä, jouduimme kaikki tekniikapuolen asiat hoitamaan kulisseista. Yksi näyttelijä oli niistä vastuussa, mutta monet joutuivat opettelemaan niiden käyttöä, kun vastuuhenkilö oli lavalla.

Eurajoen yhteiskoulu ja lukio avustivat meitä projektissamme erittäin paljon. Lukion rehtori antoi lukiolaisille mahdollisuuden saada draamakurssi osallistumalla opinnäytetyömme projektiin. Eurajoen yhteiskoulusta ja lukiosta saimme myös käyttöömmme auditorion harjoituksia ja esityksiä varten. Eurajoen yhteiskoulu avusti meitä myös muulla tavalla. Meille tarjottiin ruoka esityspäivänä koulun ruokalassa ja koulu lupasi kopioida puolestamme koteihin jaettavat tiedotteet (LIITE 5) ja pohdintalomakkeet (LIITE 2). Koulu myös huolehti tiedotteiden (LIITE 5) jakamisesta oppilaille. Yhteiskoulun rehtori ohjeisti meitä, että tiedote (LIITE 5) oli hyvä lähettää koteihin noin viikkoa ennen nuorten esityspäivää. Tiedotteiden lähettäminen koteihin ja luvan pyytäminen nuorten vanhemmilta sujuivat aikataulun mukaisesti. Yhteiskoulu kustansi myös käsikirjoitusten (LIITE 1) kopioinnin. Jossain vaiheessa harjoituskauden aikana ymmärsimme, että tarvitsisimme auditorion vieressä olevan luokan vaatteiden vaihtoa ja maskeerausta varten. Yhteiskoulun rehtori oli heti avulias ja mahdollisti meille luokkatilan käytön esityspäivinä.

Teimme yhteistyötä myös muiden tahojen kanssa. Gospel-yhtye G-Powered antoi meidän käyttää näytelmässämme heidän musiikkiaan, jonka saimme käyttöömmme Eurajoen seurakunnalta. Satakunnan ammattikorkeakoulu avusti meitä saamaan sairaalanomaisen ympäristön viimeiseen kohtaukseen. Saimme mm. tippatelineen, infuusionestettä ja -letkut sekä työpöydän ja sideharsoa.

4.4 Projektin lopetus

Ennen näytelmän esittämistä tapahtui esityksen ja näytelmän kysymysten hiominen. Olimme päättäneet jo alussa, että ennen esityksiä pidämme yleisökenraalin. Tämä pidettäisiin saadaksemme testata pohdintalomakkeemme (LIITE 2), mutta myös näyttelijöiden takia. Kohderyhmänä pohdintalomakkeiden testaamisessa ei itselläni ollut 7.- ja 8.-luokkalaisten vanhempia kuin yksi. Muut olivat kuitenkin vanhempia ja pystyivät tältä osin vastaamaan kysymyksiini realistisesti. Vastauksien pohjalta totesin, että lomakkeellani sain nämä vanhemmat ajattelemaan. Muokkasin pohdintalomaketta tehden kysymyksiin pieniä muutoksia lukemisen helpottamiseksi. Näytöksiä pidettiin kolme; kaksi nuorille ja yksi vanhemmille, kuten oli suunniteltukin.

Näytelmä kuvattiin videolle ja yksi näyttelijöistämme leikkasi videon ja teki siitä DVD:n. Kiitoksena tästä työstä ostimme hänelle kiitoslahjan. Jokainen näyttelijä sai todistuksen mukana olostaan näytelmässämme. Projektimme loppupuolella päätimme, että haluamme kiittää kaikkia näyttelijöitä ja Eurajoen yhteiskoulua yhteistyöstä. Kiitokseksi opinnäytetyömme mahdollistamisesta leivoimme Eurajoen yhteiskoulun henkilökunnalle kakkua. Näyttelijöille järjestimme yhteisen peli- ja muisteluiltapäivän. Nämä kustannukset hoidimme työparini kanssa yhdessä omista rahoista.

Työparini sai paljon materiaalia nuorilta ja auditorio oli molempina esityksinä täynnä. Esityspäivänä vanhemmille vain kaksi vanhempaa saapui katsomaan näytelmäämme, joten saamani materiaalimäärä oli erittäin vähäinen. Ajatukset pohdintakysymyksiin eivät kuitenkaan olleet lyhyitä, vaan vastaajien ajatukset olivat heränneet monipuolisesti. He olivat kirjoittaneet ajatuksiaan näytelmän kautta. Tästä päättelen, että näytelmä on todella tuonut pohdintaan syvyyttä ja herättänyt ajatuksia. Vastaajat olivat myös sitä mieltä, että näytelmä toimii ajatusten herättelijänä ja sitä voisi käyt-

tää myös myöhemmin. Koska vanhempia oli vain kaksi, en avaa vastauksia enempää. Ei ole eettisesti oikein, että vanhempien ajatukset ja mielipiteet tulevat esille ja ne pystyttäisiin yhdistämään heihin.

4.5 Uudet projektit ja tutkimukset

Projekti avasi myös mahdollisuuksia uusille tutkimuksille. Voitaisiin tutkia, mitä ajatuksia vanhemmille on herännyt nuorten alkoholin käytöstä ja mitkä ovat heidän ajatuksensa ja asenteensa nuorten alkoholin käyttöön.

Projektin ideaa voisi käyttää myös niin, että ryhmä, jonka ajatuksia halutaan herättää, voisi itse osallistua näytelmään. Tällöin näytelmän tulisi olla lyhyt ja siinä tulisi käyttää draamapedagogiikkaa eri tavalla. Näin ajatukset käsiteltävään asiaan voisivat nousta itse toiminnasta.

Meiltä on jo kysytty, voiko näytelmää käyttää tulevassa opinnäytetyössä. Tämän opinnäytetyön toteutusajankohta on keväällä 2013. Olemme tähän vastanneet myöntävästi.

5 PROJEKTIN ARVIOINTI

5.1 Projektin onnistuminen kokonaisuudessaan

Projekti eteni melko hyvin niin, kuin oli suunniteltu. Vain näytelmäharjoitusten aloittaminen ja opinnäytetyön raportin kirjoittaminen viivästyivät. Näytelmäharjoitusten aloittamisen myöhästyminen sai aikaan sen, että harjoituksia oli pidettävä tiiviisti. Yhteisen harjoitusajan löytäminen osoittautui melko hankalaksi, sillä harjoitteluni toisella paikkakunnalla ja työparini koulunkäynti loivat selviä esteitä harjoitusajankohdille. Pyrimme työparini kanssa siihen, että vedämme harjoitukset ja ohjaamme yhdessä. Tämä ei kuitenkaan aina toteutunut. Meillä kuitenkin oli melko samanlaiset

ajatukset siitä, millainen näytelmästä tulisi, joten pystyimme myös pitämään yksin harjoituksia.

Olimme alusta asti tietoisia siitä, että projekti tulisi olemaan suuritöinen. Aikaa työmme parissa kului kuitenkin enemmän kuin itse olin pystynyt ymmärtämään. Vaikka en ollutkaan harjoituksissa tai kirjoittanut kirjallista osuutta, ajatukseni pyörivät projektissamme koko ajan. Mieleeni tuli aina vain uusia pieniä yksityiskohtia, joita näytelmässä tulisi vielä tehdä. Ajatukseni pyörivät suurten lavasteiden hankinnasta sivunäyttelijöiden luomien väriin asti. Mietiskelyä ja päätöksentekoa tuli siis tehtyä päivittäin.

Projektillamme ei ollut minkäänlaista rahoitusta, joten kaikki rahat, mitä tarvittiin, käytettiin minun ja työparini tileiltä. Laitoimme omaa rahaamme projektiimme sekä sen aikana että sen jälkeen. Suurimmat kustannukset projektin aikana olivat polttoainekustannukset ja projektin jälkeen pitämämme muisteluiltapäivä. Olimme näihin kuitenkin valmistautuneet, eikä omien rahojen käyttäminen yllättänyt meitä.

5.2 Näytelmän onnistuminen

Projektin voidaan katsoa onnistuneen, sillä tarkoitus, näytelmä, ja tavoite, ajatusten herättäminen, onnistuivat. Projekti mielestäni onnistui ja saimme kasaan onnistuneen näytelmän, joka mielestäni kuvaa realistisesti ”tavallisen” nuoren elämää. Siinä nuoret joutuvat tekemään erilaisia päätöksiä ja valintoja, jotka varmasti jossain vaiheessa tulevat jokaisen nuoren eteen. Näen, että sekä nuorten että heidän vanhempiansa on tärkeätä joutua pohtimaan näitä kysymyksiä jo ennen kuin ne tulevat omalle kohdalle. Tällöin on mahdollista valmistautua tietyllä tavalla kohtaamaan näitä aiheita.

Vanhempien vähäinen osallistuminen aiheutti sen, että projekti ei täysin onnistunut odottamallani tavalla. Kuitenkin osallistuneiden ja kyselylomakkeiden pilotoinnista saamieni vastausten perusteella arvioin, että projektilla olisi ollut hyvät edellytykset onnistua odottamallani tavalla. Vastauksista ja palautteista kävi ilmi, että vanhempien ajatukset olivat heränneet ja he kokivat näytelmän ihan hyväksi tavaksi herättää

ajatuksia. Kirjallisen osuuden viivästyminen ei mennyt suunnitelmien mukaan. Kirjallisen osuuden viivästyminen vaikuttivat niin ajalliset rajoitukset kuin laiskuuskin.

Koen, että onnistuimme toteuttamaan projektimme eettisesti hyvin. Lähetimme ko-teihin lomakkeen, jossa kerroimme opinnäytetyöstämme ja kerroimme käyttävämme vastauksia opinnäytetyössämme. Vanhemmat, jotka eivät halunneet nuortensa osal-listuvan opinnäytetyöhömmä, saivat sen estää. Mutta heille kaikille kerrottiin, että nuori tulisi tällaisen näytelmän näkemään. Vanhemmille, jotka eivät halunneet osal-listua opinnäytetyöhömmä, annettiin mahdollisuus olla tulematta heille järjestettyyn näytelmän esitykseen. Paikalle näytökseen saapui vain kaksi vanhempaa, minkä takia en analysoi vastauksia. Jos analysoisin ne, voisi vastaajien ajatukset ja mielipiteen yhdistää helposti vastaajaan.

Vanhemmilla on tapana mennä vanhempainiltoihin, mutta silloin, kun se järjestetään useammalle luokalle samaan aikaan, he eivät saavukaan. Näin saattoi käydä myös projektimme suhteen. Saattoi myös olla, että vanhemmat eivät kokeneet tarvetta lähteä koululle kuuntelemaan puhetta nuorten alkoholin käytöstä, josta monissa paikoissa saa varmasti kuulla. Myöskään opinnäytetyön tekeminen ei toiminut heille motivaation lähteenä.

Kun vanhemmat eivät saapuneet paikalle, tunsin harmia ja pettymystä, sillä olimme nähneet todella paljon vaivaa näytelmän eteen. Koin asian myös jollain tasolla huolestuttavana, kun vanhempia ei tuntunut kiinnostavan nuortensa alkoholin käyttö. Voi olla, että vanhemmat kokevat alkoholin käytön nuorten keskuudessa normaalina ja suotavana. En kuitenkaan usko, että monet vanhemmat ovat syvällisesti miettineet nuorten juomista, eivätkä sitä, miten heidän oma alkoholin käyttönsä vaikuttaa nuoriin. Luulen, että asioiden pohtiminen pelottaa vanhempia. Pohtiminen voi saada heidät ajattelemaan, että ovat tehneet elämässään vääriä valintoja tai vahingoittaneen itseään tai nuortaan. He voivat haluta peittää nämä tunteet ja siksi jäädä pois tilanteista, joissa joutuisivat käsittelemään näitä asioita. Jokainen haluaa olla hyvä vanhempi, eikä varmasti halua kuulla tai ajatella sitä, missä on tehnyt virheitä. Vaikeat asiat on helppo joskus vain lakaista maton alle.

Koen, että näytelmämme on hyvänä osana terveyden edistämisen ja valistamisen polulla. Nuorille ja vanhemmille tarvitaan erilaisia tapoja kertoa elämästä, sen mukana tuomista valintatilanteista ja vastuusta, jonka valinnat tuovat mukanaan. Joillekin nuorille ja vanhemmille juuri tämän kaltainen ajatusten herättäminen toimii, joillekin ei. Kuitenkaan vanhatkaan metodit eivät kaikkia ole tavoittaneet, kun ongelmia edelleen on.

Jos nuorten ja vanhempien kanssa keskustelisi näytelmän jälkeen, he varmasti sanoisivat enemmän mietteitään, kuin kirjoittivat kyselyihin. Olisi siis ehkä kannattavaa järjestää keskustelua näytelmän jälkeen. Näytelmä voisi näin toimia keskustelun avaajana ja ajatusten herättelijänä. Keskustelua aiheesta on vaikea saada, jos nuoret eivät uskalla kertoa omista mielipiteistään. Toisille voi siis sopia paremmin hiljainen asioiden miettiminen ja tietoisuus, että jos jää mietityttämään jokin, asiasta voi mennä juttelemaan vaikka terveydenhoitajalle.

5.3 Oma oppiminen projektista

Kysyimme palautetta omasta ohjaamisestamme ja viihtymisestä projektissa näyttelijöiltämme. He olivat sitä mieltä, että projekti oli ollut heille mukava ja antoisa kokemus. Olemme tyytyväisiä, kun saimme näyttelijöille syvempää kokemusta näyttelemisestä ja näytelmäproduktioon liittyvistä vaiheista. Näyttelijöissä näkyi jo projektin aikana huima kehitys sekä näyttelijätaidoissa että äänen käytössä. Saimme positiivista palautetta sekä näyttelijöiltä että ilmaisutaidon opettajalta ohjauksestamme ja olimme erittäin tyytyväisiä näyttelijöihimme.

Olen erittäin tyytyväinen, että kaikilla mukana olleilla on ollut heidän kertomansa mukaan mukavaa. Itse olen nauttinut projektista erittäin paljon, vaikka toteutus onkin ollut erittäin stressaava. Jokaisissa harjoituksissa olemme kaikki nauttineet yhdessä tekemisen ilosta.

Näytelmäprojektin aikana opin paljon myös itse. Opin projektin suunnittelusta ja toteutuksesta sekä arvioinnista. Ennen kaikkea näen kuitenkin tärkeimpänä sen, mitä opin itsestäni. Huomasin pystyväni pitkäjännitteiseen työhön suunnittelemalla ja to-

teuttamalla. Tein moniammatillista yhteistyötä eri tahojen kanssa ja opin, mitä itse terveydenhoitajana pystyn tällaisessa tiimissä antamaan. Ohjaustaitoni kehittyivät paljon, minkä näen suurena hyötynä tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Ekström, L., Leppämäki, P. & Vilén M. 2008. Vuorovaikutuksellinen tukeminen. 3. uud. p. Helsinki: WSOY

Haarala, P., Honkanen, H., Mellin, O. & Terveškanto-Mäentausta, T. 2008. Terveystenhoitajan osaaminen. Helsinki: Edita Prima.

Heikkinen, H. 2002. Draaman maailmat oppimisalueina. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Helander, J. 2002. Draamakasvatus – onnistumisen pedagogiikka. Hämeenlinna: Hämeenlinnan ammattikorkeakoulu.

Jaatinen, J. 2000. Viattomuuden tarinoita. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kannas, L., Eskola, K., Välimaa, P. & Mustajoki, P. 2010. Virtaa: Nuoret, terveys ja arkielämä. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kansanterveyslaki.1972. L 28.1.1972/66 muutoksineen.

Keränen, E., Nissinen, P., Saarnio, T. & Salminen, M. 2001. Sosiaalialan työn uudet ulottuvuudet. Helsinki: Tammi.

Terveystenhoitolaki 2010. L 30.12.2010/1326 muutoksineen.

Penttilä, L. & Salokannel, T. 2003. Draamatarina, teemana päihteet. Suomen nuori-
oseurojen liitto.

Sirola, K. 2004. Porilaisten yhdeksäsluokkalaisten ja kasvattajien käsityksiä nuorten alkoholinkäytöstä ja alkoholinkäytön ehkäisystä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Vertio, H. 2003. Terveysten edistäminen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sähköiset lähteet

Ahlström, S. & Karvonen, S. 2012. Miten nuoret juovat? Viitattu 30.8.2012.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/neuvoa-antavat-fi/miten-nuoret-juovat

Ehkäpän www-sivut. 2007. Viitattu 27.4.2012. <http://www.ehkapa.fi>

Hyppönen, O. & Lindén, S. 2009. Opettajan käsikirja – opintojaksojen rakenteet, opetusmenetelmät ja arviointi. Teknillisen korkeakoulun opetuksen ja opiskelun tuen julkaisuja 4/2009. Espoo. Viitattu 15.3.2012.
<http://lib.tkk.fi/Raportit/2009/isbn9789522480637.pdf>

Ilva, M. & Takala, J. 2012. Mikä suojaa nuorta aikuisten alkoholinkäytön aiheuttamilta haitoilta? Teoksessa Yhteiskuntapolitiikka. 77. (2012):2 , 176-185.
<http://www.thl.fi/attachments/yp/2012/2/takala.pdf>

Jyväskylän yliopiston www-sivut. 2012. Viitattu 27.4.2012. <http://www.jyu.fi>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2001. Terveys 2015 –kansanterveysohjelma. Viitattu 12.11.2012.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=42733&name=DLFE-6215.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut. 2012. Viitattu 12.11.2012.
<http://www.stm.fi>

Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen www-sivut. Viitattu 26.4.2012. ja 30.8.2012
<http://www.thl.fi>

Päihdelinkin www-sivut. 20009. Viitattu 30.8.2012. <http://www.paihdelinkki.fi>

Vertio, H. 1998. Terveyskasvatuksesta terveyden edistämiseen. Kansanterveyslehti 2/1998. Viitattu 26.4.2012.
http://www.ktl.fi/portal/suomi/julkaisut/kansanterveyslehti/lehdet_1998/2_1998/terveyskasvatuksesta_terveyden_edistamiseen

KIEMURAINEN VARHO

Kohtaus 1.

(Ympäristö: koti, keittiö. Isä lukee ruokapöydässä sanomalehteä ja äiti häärää jääkaapilla.)

Äiti: Eki ja Lissu! Aamupalalle!

Isä: Taas nuoriso on pistänyt Raumalla paikkoja palasiksi. (Sulkee sanomalehden ja laittaa sen pöydälle.) Katsokaakin, ettei meidän tarvitse hävetä teidän touhujanne! (Osoittaa sanansa Ekille ja Lissulle, jotka istuutuvat pöytää.)

Lissu: No joo joo!

Eki: (Murahtaa ja katsahtaa isäänsä ja aloittaa syömisensä.)

Lissu: Hei isä... (Äiti istuutuu pöytään.) Kauanko te ootte siellä mökillä tänään?

Isä: No eikös me sovittu, että tullaan äitin kanssa siinä yhdeksän jälkeen kotiin. Kuinka niin?

Lissu: Voittekste olla siellä vähän pidempään, ku haluttais olla Ellin ja Nooran kanssa rauhassa. Ja täytänhä mä jo 14!

Äiti: Lapsi rakas, kun me ollaan teistä vastuussa, vaikka ei ollakaan kotona!

Lissu: Nii, mut me ollaan ihan kiltisti! Eihän me olla ikinä tehty mitään pahaa!

Isä: Ette niin... Vielä...

Lissu: No älä viitti! (Mulkaisee isäänsä.)

Äiti: No en oikein tiedä... (Äiti ja isä katsovat toisiaan.)

Lissu: Mut Eki on kuitenkin kotona. EIKÖ??? (Katsoo Ekiä merkitsevästi.)

Eki: No älä mua kato! Mä oon sopinu lähteväni Tanen kans raidaamaan.

Lissu: (Mulkaisee Ekiä.)

Isä: No josko te voisitte ”raidata” (pyyhkii sormillaan ilmaa.) joskus myöhemmin. Pyydä Tane tänne. Jos te lupaatte olla näiden kolmen neitosen kanssa täällä illalla, ni

mä lupaan heittää sut ja Tanen seuraavaan Lukon matsiin ja maksaa viä liputki. Sil-
lon me voitais sopia, et tultais äitin kanssa kotiin vasta puol 11. Käykö?

Lissu: Eki PLIIS!! (Innostuneesti ja anovasti.)

Eki: (Miettii hetken ja katsoo siskoaan.) No okei...

Lissu: Jes!!! Kiitti Eki! (Ponkaisee ylös tuolista ja meinaa lähteä.)

Äiti: Muistakaakin sitten, että olette alaikäisiä ja teidän on toteltava Ekiä! Kotoa EI
poistuta.

Lissu: No joo joo.

Eki: (Nyökkää.)

Äiti: Hyvää koulupäivää! (Eki ja Lissu kävelevät pois keittiöstä)

Eki: (Ovella Eki ärähtää.) Sä olet mulle niin velkaa!

Lissu: (Nyrpistää nenäänsä ja kävelee pois.)

STILL

Kohtaus 2.

(Lissun makuuhuone. Lissu makaa vatsallaan sängyllään ja näpyttää tietokonetta. Elli
ja Noora istuvat lattialla sängyn vieressä.)

Lissu: Hei arvatkaa kuka onnitteli mua facessa! JANNE!

Elli: Ai se 9B:n komistus? (Vihjaileva hymy.)

Lissu: No just se! Se on niin ihana!

Noora: Niin onki! Ja se on ihan sun tyyppinen! Sil on se ihana musta mopoautokin...

Lissu: Ja ne silmät... (Hiljainen hetki.)

Elli: No mitäs se sun seinälle oikeen kirjotti?

Lissu: Se laitto: ”onnee piste piste piste ja nikkaava hymiö”!

Elli ja Noora: (Ihastunut huokaus.) Vau...

Noora: Se oikeen iski sulle silmää! Sen on pakko tykätä susta!

Elli: Mun on nyt pakko kertoa, et kuulin ku mun isovelji jutteli sen kaverin kanssa, et niitten luokan Sara, se ihan siikahyvän näkönen tyttö, olis ollu kattoos Jannen jäkispeliä ja ne olis lähteny yhdessä sen jälkeen Kortelan Absille.

Noora: No mut eihän se mitään tarkota!

Lissu: Mut se Sara on kauhee ämmä! Ei Janne sovi sellaselle! Mun on pakko saada se... (Käännähtää selälleen sängylle.)

Noora: Annas ku mäki käyn facessa. (Ottaa koneen sängyltä.)

Noora: Hei kattokaa mitä tääl on! Meijän luokan Veera kutsu mut sen serkun Siirin, 8D:ltä, järjestämiin bileisiin niiten kotiin!

Lissu: (Happamasti.) No mitäs me sitte tehään, jos sä lähdet bileisiin?

Noora: No eikä ku te tuutte kans! Kaverit saa ottaa mukaan. Sitä paitsi... Janne on tulossa...

Lissu: No mitä me sitte odotetaan??!! (Hyppää sängyltä ja juoksentelee pitkin huonetta.) Mitä mä laitan päälle? Kattokaa mun naamaa! Entäs mun hiukset?? Näistä tulee parhaat synttärät ikinä!!

Elli: Mites me mennään sinne? Siiri asuu Raumalla.

Lissu: No, no, bussilla, autolla, joku vie, taksilla...

Elli: Bussit ei kulje enää tähän aikaan... Tai ainakaan me ei päästä takas sieltä. Taksi maksaa ihan sairaasti... Ja kuka me sit muka saatais kuskiks?

Noora: Eki!

Lissu: Niin joo Eki! EKI!!!

(Eki ja Tane saapuvat paikalle.)

Eki: No mikä tääl nyt on hätänä? Meillä jäi leffa kesken...

Lissu: (Puhua papattaa nopeaan tahtiin bileistä ja sinne menosta. Puheessa ei kuitenkaan ole mitään järjellistä etenevää ajatusta ja Noora heittelee kommentteja väliin.)

Eki: Siis mitä?

Elli: Siis... öö... Sara järkkää bileet niillä kotona Raumalla. Me haluttais käydä niissä. Sulla on mopoauto, joten jos sä voisit heittää meijät sinne ja tulla sitte hakemaan ajoissa pois.

Eki: No en mä tiä... Mä lupasin meijän porukoille, et te pysytte kotona.

Lissu: (Alkaa itkeä ja huutaa.) Sä et voi Eki tehdä tätä mulle!

Tane: Hei, nyt on Lissun synttärät. Relaa vähän. Heitetään ne sinne ja annetaan olla pari tuntii. Haetaan ne sitte kymmeneltä, et keritää takas ennen ku teijän porukat tulee kotiin. Ne ei saa ikinä tietää, et oltiinkaan missään. (Eki epäröi.)

Lissu: (Vinkuu silmät kyynelissä.) Eki PLIIS!!

Elli: (Katsoo Ekiä pitkään silmiin.) Heitä nyt. Me luvataan olla ihan kiltisti.

Eki: (Katsoo Elliä silmiin.) No okei. Mut sit kans pidetään kiinni sovitusta.

Lissu: Eki sä oot niin paras isovehi!

Noora: Okei, mut nyt mejän pitää valmistautuu. Pojat pois!

(Pojat lähtevät pois, tytöt alkavat katsella vaatteita.)

STILL

Kohtaus 3.

(Siirin bileet. Musiikki vaimealla. Vieraita vasta muutama. Lissu, Noora ja Elli saapuvat bileisiin.)

Noora: Moi Veera!

Veera: Tervetuloa! Peremmälle vaan!

(Tytöt tulevat lavan keskelle ja keskustelevat.)

Lissu: Näättekste Jannee?

Noora: Ei, mä en ainakaan nää sitä missään... Mut kyl se viä tulee, ku se lupas facesa.

(Tytöt siirtyvät istuskelemaan.)

Siiri: (Puhuu Veeralle.) Ketä sä tänne oot oikeen kutsunu? Tarkotus oli pitää ihan vaan pienet illanistujaiset kavereitten kanssa.

Veera: No älä nyt huoli! Ei tänne tuu ku pari kaveria!

(Ovikello soi. Veera menee avaamaan. Sisälle syöksyy valtava lauma äänteleviä nuoria. Osalla nuorista on alkoholia mukanaan.)

Janne: Kuultiin, että täällä on bileet! Hyvä meininki! (Musiikki kovenee, ihmiset hajaantuvat tanssimaan ja valot pimenevät.)

Lissu: (Kääntää katseensa ovelle.) Janne...

Elli: Mee jutteleen sille.

Lissu: No en mä uskalla! Kato nyt kenen kanssa se on... Saran... (Janne ja Sara ovat rinnakkain, Jannen käsi Saran olalla. Ovat ringissä kavereiden kanssa.)

Veera: (Puhuu kaverilleen.) Missähän Pave ja Manu viipyy? Niitten piti vaan käydä Alkossa ostamassa vähän juomaa, ku ne on ainoot, joilla riittää ikä...

(Siinä samassa Pave ja Manu päräyttävät ovesta sisään.)

Pave: Tääl olis vähän viinaa! (Väkijoukko ulvoo.)

(Janne on lähdössä Pavea kohti hakeakseen viinaa, mutta Sara tarttuu häneen.)

Sara: Sä et juo enää yhtään enempää!

Janne: Älä sä rupee ämmä mua määräileen!

Sara: Hei mua ei kohdella noin! Jos sä nyt jatkat tota dokaamista, mä lähden.

Janne: No lähde sitte! Antaa vetää!

Sara: Selvä. Se oli sitte tässä. (Lähtee vihaisesti pois bileistä. Janne menee Paven luo ja tarttuu pulloon.)

(Lissu kuuli Saran ja Jannen keskustelun ja istuutuu muka yksinäisenä sohvalle ja vilkuilee Jannea. Janne huomaa tämän ja lähtee juoman kanssa Lissua kohti.)

Janne: Mitäs noin nätti tyttö täällä yksinään istuskelee?

Lissu: No tässä nyt vaan... Ku en mä oikeen tiä, mihin kaverit meni... (Noora ja Elli hihittävät Lissun takana hieman kauempana.)

Janne: (Katsahtaa tietävästi Nooraan ja Elliin.) Jaahas... (Janne istuutuu Lissun viereen.) Otat sä?

STILL

(Aikasiirtymä. Bileet ovat hyvässä vauhdissa. Musiikki soi, maljakko putoaa, nuoret örveltää, joku on sammunut. Janne ja Lissu, molemmat kännissä, kaulailevat. Noora esittää olevansa kännissä ja sanoo asiasta jokaiselle vastaantulevalle. Elli istuu lavan reunalla ja joku tarjoaa hänelle juotavaa, mutta hän kieltäytyy. Siiri säntäilee ympäriinsä ja yrittää pitää paikkoja kunnossa ja pelastaa, mitä pelastettavissa on.)

Janne: Mites olis... Lähdetäiskö ajelulle?

Lissu: Mut mites se Sara?

Janne: No se nyt on jo vanha juttu!

Lissu: No voinhan mä lähteekki.

(Poistuvat lavalta.)

(Eki ja Tane saapuvat ja löytävät Ellin. Noora huojuu paikalle.)

Eki: No, mites ilta on menny?

Elli: No ihan kivastihan se...

Noora: Mä oon niin kännissä! (Ottaa tukea Tanesta.)

Eki: Okei... (Katsoo silmät ymyrkäisinä Nooraa.) Missäs Lissu?

(Hiljaisuus. Taustalla koko ajan hälinää. Musiikki hiljenee.)

Elli: Ei mitään havaintoa.

Noora: Jaa niin Lissu... (Humalaisesti.) En mä tiedä. (Äänensävy selvästi vähemmän humalainen.)

Eki: (Katselee huolestuneena ympärilleen.) MISSÄ se Lissu on?

(Noora ja Elli katsovat huolestuneena toisiinsa. Noora ei esitä enää yhtään olevansa kännissä.)

BLÄKÄRI

Kohtaus 4.

(Mopoautossa. Lava pimeänä. Vain äänet kuuluvat. Kuuluu mopoauton pörinää ja Jannen ja Lissun humalaista naurua ja kiljumista.)

Lissu: Kovempaa!

(Janne painaa kaasua. Lissu kiljuu. Kuuluu kova pamahdus, kun mopoauto suistuu tieltä päin puuta. Sireeni alkaa soida ja valot alkavat vilkkua. Valot sammuvat, hiljaisuus.)

Kohtaus 5.

(Hautajaiset. Lavalla pöytä, kaksi kynttilää ja Lissun kuva. Taustalla heijastettuna sanomalehtiotsikko mopoauto-onnettomuudesta, jossa kuollut nuori tyttö. Taustalla hiljainen hautajaismusiikki.)

(Lavalle saapuu vasemmalta Janne, käsi kantositeessä, Elli ja Noora itkien ja muuta porukkaa. Janne pysähtyy. Oikealta saapuvat Eki ja Tane sekä Lissun ja Ekin vanhemmat. Vanhemmat jäävät lavan takaosaan. Eki ja Tane kulkevat lavan keskiosaa kohti. Eki huomaa Jannen. Eki ottaa muutaman rivakan askeleen nyrkit pystyssä, yrittäen hyökätä, mutta Tane ottaa olkapäästä kiinni ja sanoo painavalla äänellä: ”Ei, ei täällä”.

STILL

KÄSIKIRJOITUS TOTEUTETTIIN SEURAAVASTI

Kohtaus 1

Päähenkilön syntymäpäiväaamu aamiaispöydässä

Sovitaan, että vanhemmat ovat myöhään poissa

Kohtaus 2

Päähenkilön huoneessa illalla

Tieto kotibileistä

Kohtaus 3

Bileet

Kohtaus 4

Päähenkilö lähtee ihastuksensa kanssa mopoautoilemaan

Kohtaus 5

Mopoauto-onnettomuus

Kohtaus 6

Päähenkilö on sairaalassa

Pohdintalomake

23.5.2012

Jokainen haluaa olla hyvä vanhempi ja haluaa tehdä nuoren kannalta oikeita ratkaisuja. Kysymysten ei ole tarkoitus olla syyttäviä, sillä kysymyksiin ei ole oikeita vastauksia. Tarkoitus on, että Te mietitte omia ajatuksianne, asenteitanne ja valintojanne liittyen nuorten alkoholinkäyttöön. Meitä velvoittaa vaitiolo, joten vastauksianne ei levitetä. Teemme vastauksista yhteenvedon opinnäytetyöhön, mutta kukaan ei pysty yhdistämään Teitä yksittäisiin vastauksiin.

Ennen kysymyksiin vastaamista on tarkoitus seurata näytelmää, jonka jälkeen vastata yhden osion kysymyksiin. Annamme ohjeita vastaamisesta kunkin kohtauksen jälkeen.

Olen

___ 7.-luokkalaisten vanhempi

___ 8.-luokkalaisten vanhempi

Vastaa kysymyksiin 1 ja 2 ensimmäisen kohtauksen jälkeen.

1. Kun nuoret haluavat juhlia teillä kotona, lähdetkö kotoa pois? Miksi lähdet/et lähde?

Palaute:

Tähän voit kirjoittaa vapaasti palautetta projektista. Esimerkiksi: Onnistuiko näytelmä herättämään ajatuksiasi lapsesi alkoholin käytössä? Koetko, että tällainen ajatusten herättäminen on hyvä tai tärkeä asia? Kannattaako tällainen näytelmä ja ajatusten herättely mielestäsi mahdollistaa myös muille vanhemmille, vai koitko tämän turhana?

Kiitos osallistumisestasi ja vastauksistasi!

Projektin vaiheet ja tehtävät

PROJEKTIN ALOITUS

- Aikataulu
- Yhteistyökumppanit – Sopimusten allekirjoittaminen
- Opinnäytetyön kirjallisen osuuden aloittaminen

PROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

- Käsikirjoitus
- Pohdintalomakkeiden laatiminen
- Näytelmäharjoitukset
- Rekvisiitan hankinta
- Lupa- ja informaatiolomakkeen laatiminen vanhemmille
- Kenraaliharjoitus

PROJEKTIN TUOTOS

- Näytelmän esitys oppilaille
- Näytelmän esitys vanhemmille

PROJEKTIN LOPETUS

- Yhteenveto
- Arviointi
- Raportointi

OPINNÄYTETYÖN ETENEMINEN

Opinnäytetyön tehtävät	Suunniteltu aika	Toteutunut aika
Prosessi lähtee liikkeelle, aihe		8.3.2011
Yhteiskoulun rehtorin ja muun opinnäytetyöstämme kiinnostuneen henkilökunnan tapaaminen	29.4.2011	29.4.2011
Suunnittelutapaaminen sosiologiopiskelijan kanssa, miten edetään	6.5.2011	6.5.2011
Sopimuksen allekirjoittaminen	16.5.2011	16.5.2011
Teorian luku ja kirjoitus	kesä 2011-kesä 2012	kesä 2011-syksy 2012
Näytelmän käsikirjoituksen kirjoitus	Kesällä 2011	Kesällä 2011
Näytelmän käsikirjoitus opettajille ja Eurajoen yhteiskoululle	Syksy 2011	Syksy 2011
Aiheseminaari	22.9.2011	22.9.2012
Näytelmän mainokset yhteiskoululle, näyttelijöiden etsintä	27.1.2012	27.1.2012
Näyttelijöiden värväminen ja heille näytelmästä kertominen	Helmikuun alku 2012	16.2.2012
Näytelmäharjoitukset	Maaliskuu - toukokuu	1. 15.3.2012

Opinnäytetyön tehtävät	Suunniteltu aika	Toteutunut aika
Kenraaliharjoitus, jonne yleisöä	12.5.2012	12.5.2012
Yhteys G-Powerediin	24.4.2012	24.4.2012
Näytelmän esityksien ajankohdan lyönti lukkoon	24.4.2012	24.4.2012
Näytelmän esitykset	Toukokuussa 2012	15.5. ja 23.5.2012
Pohdintalomake vanhemmille valmiiksi	27.4.2012	27.4.2012
Suunnitteluseminaari	3.5.2012	3.5.2012
Opinnäytetyö valmis arvioitavaksi	Marraskuussa 2012	Helmikuu 2013
Raportointiseminaari	Syksyllä 2012	7.2.2013

Henkilöt

Lissu: Päähenkilö, 13 -vuotias, täyttää 14 tapahtumapäivänä, temperamenttinen, murrosikä pahimmillaan, blondi.

Eki: Lissun isovelji, hyvis, kunnan poika, lojaali sisarelleen, ei juo, ”järkevä”, huolehtivainen, helposti taivutettavissa, rauhallinen, 15 -vuotias, omistaa mopoauton, ihastunut Elliin, Lissun kaveriin.

Tane: Ekin kaveri, hiukan coolimpi, ei bilehirmu, Ekiä suostuvaisempi, jämäkkä, 15 -vuotias.

Elli: Kiltti tyttö, Lissun kaveri, rauhoittelee ja toppuuttelee, ei juo, kuitenkin menee juttuihin mukaan, 13 -vuotias, brunette, ihastunut Ekiin, selvästi jännittänyt Ekin läsnä ollessa.

Noora: Lissun kaveri, blagioi Lissua, 13 -vuotias, blondi, ihanoi Lissua.

Janne: 15 -vuotias, Ekin luokkakaveri, pelaa jääkiekkoa, lihaksikas, täynnä itseään, naistenmies, (korvis, takatukka..), omistaa mopoauton, kova alkoholinkäyttäjä.

Muut henkilöt:

Siiri: 14 -vuotias, 8D luokalla, järjestää kavereille illanistujaiset, jotka riistäytyvät käsistä ja muuttuvat kotibileiksi.

Veera: 13 -vuotias, Siirin serkku, kutsuu ihmisiä bileisiin.

Manu ja Pave: 18 -vuotiaita, tuovat alkoholia bileisiin

Sara: Jannen ex-tyttöystävä, kiltti, ei juo, ”järjen ääni”, 15 -vuotias.

Äiti ja isä: huolehtivaiset vanhemmat

Lisäksi bileväkeä, joukkokohtauksiin.

Hyvät 7. ja 8. -luokkalaisten vanhemmat!

Olemme sosionomi- ja terveydenhoitajaopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta. Opiskelemme Porissa nyt kolmatta vuottamme, joten olemme edenneet opinnoisamme siihen vaiheeseen, että meidän tulee tehdä opinnäytetyö. Olemme päätyneet tekemään valistavan näytelmän, joka pohjautuu Valintojen putkeen. Teemme projektin yhteistyössä Eurajoen yhteiskoulun ja lukion kanssa. Tavoitteenamme on herättää 7.- ja 8.-luokkalaisten ja heidän vanhempiensa ajatuksia nuorten alkoholin käytöstä.

Teemme yhteisen projektityön, jossa Teille ja nuorille jaetaan ennen esitystä lomake, jossa on muutamia avoimia kysymyksiä. Seuraatte näytelmää, jossa on kuusi kohtausta, joiden jokaisen jälkeen on aikaa kirjoittaa kohtauksen aiheeseen liittyviin kysymyksiin vastauksia. **Nuorille esityspäivä on tiistaina 15.5.2012.** Nuoren tulee palauttaa lomake, jossa hänellä on vanhempien lupa osallistua opinnäytetyöhömmme.

Samalla kutsumme Teidät katsomaan näytelmäämme **keskiviikkona 23.5.2012. klo 18.00** yhteiskoulun auditorion.

Meitä velvoittaa 100%:n vaitiolovelvollisuus. Vastauksianne ei näytetä kenellekään. Teemme niistä kirjallisiin tuotoksiimme yhteenvedon, mutta ketään ei pystytä tunnistamaan yhteenvedosta.

Kaikki peruskoululaiset tulevat näytelmän näkemään, mutta ellette anna lupaa, emme käytä nuoren vastauksia työssämme.

Toivomme runsasta osallistumista! Kiitos, että teette opinnäytetyömme mahdolliseksi!

Johanna Holmstén ja Jaana Suontaka
0440595748   0400734131

Oppilas palauttaa alla olevan lomakkeen luokanvalvojalle **viimeistään 15.5.2012.**

.....
Nuoremme

___ saa osallistua

___ ei saa osallistua

opinnäytetyöhömmme vastaamalla lomakkeen avoimiin kysymyksiin

_____
Nuoren nimi

_____
Vanhemman allekirjoitus